10 години

специалност Урбанизъм в България

АСУБ

АСОЦИАЦИЯ НА СТУДЕНТИТЕ ПО УРБАНИЗЪМ В БЪЛГАРИЯ

АСОЦИАЦИЯ НА СТУДЕНТИТЕ ПО УРБАНИЗЪМ В БЪЛГАРИЯ

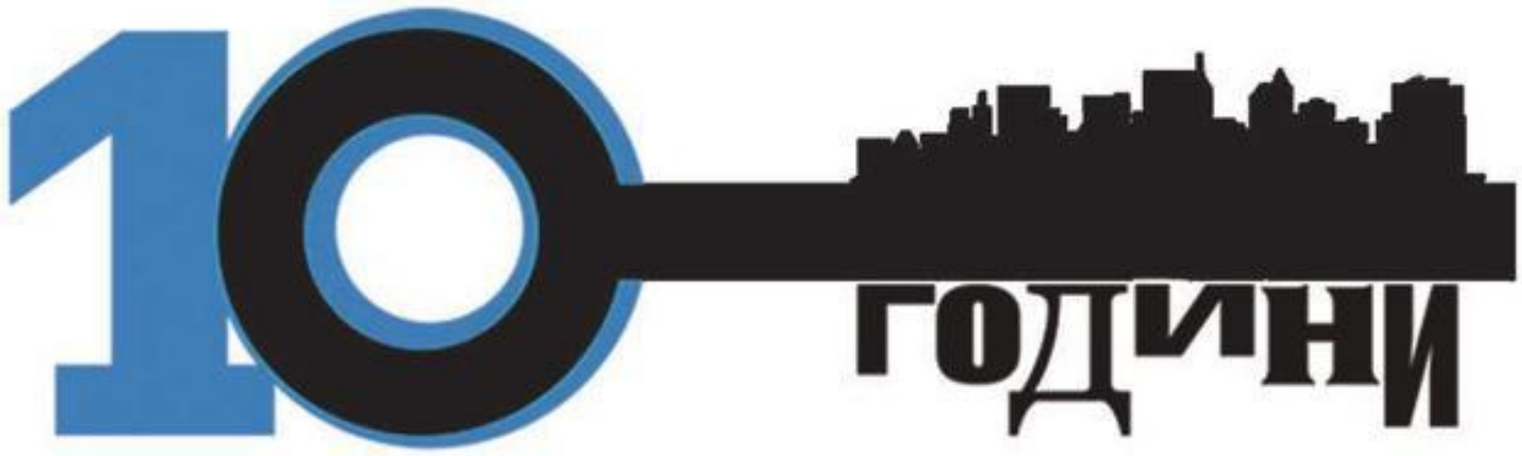

специалност Урбанизъм в България

Печат:

ЕТ „Николай Георгиев - Аргус“

10 години специалност „Урбанизъм“ в България

© Асоциация на студентите по урбанизъм в България

Всички права запазени. Никаква част от тази книга не може да бъде възпроизвеждана под каквато и да е форма и по какъвто и да е начин, включително електронен или механичен, чрез фотокопиране, запис или магнитен носител, без официалното писмено разрешение на издателя.

За контакти: www.asub.info

Изданието е финансирано от Университета по архитектура, строителство и геодезия

УНИВЕРСИТЕТ
ПО АРХИТЕКТУРА
СТРОИТЕЛСТВО
И ГЕОДЕЗИЯ

© Асоциация на студентите по урбанизъм в България, 2012

© Автори на текстовете: Мария Иванова, Юлия Иванова, Василена Георгиева, Калоян Карамитов, Пламен Апостолов, Силвия Чакърова, Димитър Андонов, Соня Григорова, 2012

© Дизайн: Юлия Иванова, Мария Иванова, 2012

© Дизайн на корицата: Христина Христова, 2012

© Техническо оформление и предпечат: Юлия Иванова, Пламен Апостолов, 2012

Предговор

Книгата, която разгръщате в момента, е резултат от усилията и ентусиазма на група студенти от специалността „Урбанизъм“ към Архитектурния факултет на Университета по архитектура, строителство и геодезия. Идеята за създаването на книгата не е от скоро, но все не достигаше нещо, за да се реализира. През настоящата 2012 г. темата беше отново повдигната по време на дискусия между завършили урбанисти и членове на Асоциацията на студентите по урбанизъм в България /АСУБ/. Голяма част от присъстващите на срещата приеха присърце идеята и активно участваха в написването на текстовете и подбора на изображенията към настоящето издание, а към тях се присъединиха и много други.

За всички нас това беше първото подобно начинание, с което се захващаме и, въпреки че сме написали голям брой проекти, курсови задачи, есета и пр., се сблъскахме с немалко трудности, които трябваше да преодолеем, за да доведем книгата до печат.

Въпреки че ние, авторите на книгата, се старахме всеотдайно за постигане на крайната цел, изданието нямаше да бъде толкова изчерпателно и фактологически коректно без подкрепата на нашите преподаватели от катедра „Градоустройство“, които допринесоха както с огромния обем информация относно развитието на специалността, така и с ценни препоръки и съвети.

Книгата „10 години специалност „Урбанизъм” в България“ има за цел да покаже лицето на програмата по „Урбанизъм“ в УАСГ през погледа на студентите, които всеки ден се сблъскват с академичния живот. С помощта на нашите преподаватели и дипломирани колеги се опитахме да очертаем развитието на специалността през годините на нейното съществуване в България, какво точно се крие зад наименованията на модулите и как се реализират дипломиралите се кадри.

Книгата е предназначена за всички с интереси към устройственото планиране - кандидат-студенти, студенти, професионалисти и всички, които се чувстват отговорни и се интересуват от бъдещото развитие на нашите градове и региони. За всички останали, това е възможност да се докоснат до един академичен и професионален свят, който формира специалисти с отношение към градската среда, устройствените политики, регионалното, националното и наднационалното развитие.

Надяваме се, че ще прочетете следващите страници с интерес, защото ние ги създадохме с много любов и всеотдайност, за да покажем, че всичко е възможно когато има желание и сплотен колектив!

С уважение:
от Авторите

Скъпи читатели,

Първо искаме да благодарим на всички, които бяха съпричастни и допринесоха за създаването на тази книга! За нас е важно, че тя е видимият резултат от неуморния и задружен труд на десетки хора, които имат отношение към нашата специалност.

Работата по този проект за пореден път ни показа колко важно е усещането за общност, академична и професионална, взаимната помощ и желанието да създадем нещо добро, нещо общо, но и нещо много лично. Осъзнаваме, че осъществяването на тази идея се дължи и на необикновената специалност, която сме избрали за свой бъдещ път. Оказва се, че всички трудности и предизвикателства, които се явяват поради младостта на нашата специалност и незадоволителната устройствена практика в годините на преход в България, оказват едно много хубаво влияние върху нас - учат ни да бъдем задружни, борбени, амбициозни, устремени, да създаваме своите истини и професионални и етични модели, да създаваме една по-добра среда за нас самите.

Затова имаме много поводи да празнуваме. На първо място - 10 години от създаването на специалност „Урбанизъм" в УАСГ, защото това е нашият малък юбилей, но пълен с много история, спечелени битки, хубави и споделени моменти. Празнуват над 10 випуска урбанисти, бакалаври и магистри, които поемат по трудната, но интересна и любопитна пътечка на урбанизма в България и по света.

Освен това честваме Световния ден на урбанизма – 8 ноември, който всяка година е повод за отбелязване на напредъка в устройствените политики и практики, но и предизвикателствата, пред които са изправени градовете и регионите и урбанистите. Трябва да споменем и проекта Декада на планирането (Decade of Planning) 2011-2020, ръководен от организациите AESOP, ECTP-CEU, IFHP, ISOCARP, който отбелязва поредица събития още от първите стъпки на урбанизма в световен мащаб, проследявайки процесите, довели до нуждата от един нов вид специалисти и нов подход в планирането на нашите градове и региони.

И не на последно място повод за празнуване е, че вече 10 години ние създаваме нашата общност от професионалисти и приятели! Имаме възможността да сме част от нещо ново, което има нужда да бъде подпомогнато, за да стане част от по-голямото европейско и световно урбанистично семейство. Имаме шанса да създаваме част от историята на урбанизма в България. Нека си пожелаем много сила, желание и ентусиазъм, за да продължаваме напред с усмивки към нови успехи и хоризонти!

Благодарим на всички и пожелаваме весел празник!

Управителен съвет на АСУБ

СЪДЪРЖАНИЕ

Увод 11

Специалност „Урбанизъм“ в България 14

Учебен процес 30

Обучение зад граница 62

Студентите по урбанизъм 67

Професионална реализация 74

Please receive my message of joyful greetings for the celebration of the 10th anniversary of the Planning program at the University of Architecture, Civil Engineering and Geodesy (UACEG). Our work as planners is one of the most fascinating in the domain of the professions. This is more and more true in a situation of rapid progress of the urbanisation process, in the so called „urban age" and in the situation of economic crisis that is affecting all the planet. Starting from space as a precious and shared element we can aspire to reconstruct a sense of prudent use of resources, beauty, functionality and on the end a sense of community.

I wish to you all the possible success for the benefit of all the entire society.

Alessandro Balducci, PhD. Vice-Rector of the Politecnico di Milano,
Professor of Planning and Urban Policies

Проф. Александро Балдучи е активен член на AESOP (Асоциация на европейските училища по планиране), а през периода 2002-2004 г. и неин президент. Проф. Балдучи е един от рецензентите на програмата по урбанизъм.

The experience of working with our colleagues in Sofia on the original Tempus Phare programme was for all of us most enlightening.

Since then we have had the on-going joy and satisfaction of seeing the fruits of that work as year after year the bright students which the Sofia programme has produced come to us on Erasmus exchange, taking their places seamlessly among the best of our own students and those from other programmes, fitting into our studios and seminar discussions with confident exchange of ideas.

It is obvious that they will in the coming years make a significant contribution to planning in Europe and the broader world. For us it is a privilege to have been part of the encouragement for something of real value which has now acquired its own momentum.

Derry O'Connell, Former Head of Regional and Urban Planning,
University College Dublin

Дери О'Конъл е член на Кралския институт на урбанистите (2002 г.) и е носител на множество престижни награди от фондациите Philippe Rotthier и Alfred Toepfer, както и от Ирландския институт за планиране. От 1996 г. преподава в Университетския колеж в Дъблин (UCD), един от най-успешните парньори в програмата за студентски обмен на специалност „Урбанизъм". Арх. О'Конъл е гостувал като преподавател и лектор в УАСГ и е бил представител на UCD в проекта за откриване на специалността в УАСГ.

Congratulations to the staff, students and graduates of the planning programme at the UACEG on this tenth anniversary. I was in the School of Planning and Housing in Heriot-Watt University. We were privileged to be a partner in the EU TEMPUS project that laid the foundations for the creation of the programme. That was several years before Bulgaria became a member of the European Union. Our aspiration was to create a planning programme that would help prepare its students to practice in a new, enlarged and harmonious Europe.

As everybody must know, the programme was only possible because of the vision and determination of Dr. Vesselina Troeva. Of course, others have made their own important contributions to the design and delivery of the programme, and the commitment of the students was vital. However, it remains true to say that none of that would have been possible without Vess' drive and intellectual leadership.

Cliff Hague, Emeritus Professor, Heriot-Watt University

Проф. Клиф Хейг е президент на Кралския институт на урбанистите (1996 г.), на Commonwealth Association of Planners (2000 - 2006 г.) и ръководител на ESPON за Великобритания. Проф. Хейг е координатор от страна на Университета Хериът Уот в проекта по създаване на специалността „Урбанизъм" в България и има значителен принос в разработването на програмата и въвеждането ѝ у нас.

Very many congratulations on your book celebrating ten years of planning education at UACEG. As President of AESOP, the Association of European Schools of Planning, we were all very pleased to have such active involvement by Veselina Troeva in AESOP's work, and to see how this involvement was used to shape the creation of a full planning programme in your University. There is no doubt in my mind that the knowledge and skills developed in the planning field will be much needed in all countries in Europe, to meet the challenges of making better places in sustainable ways. Bulgaria is fortunate in having a strong planning school developing those skills.

Patsy Healey, PhD. Professor Emeritus, School of Architecture, Planning and Landscape, Newcastle University

Патси Хийли е един от основателите и почетен член на Асоциация на европейските училища по планиране (AESOP). Тя е един от авторите, които студентите изучават в програмата по урбанизъм, известна с изследователската си дейност в приложението на различни политики на планиране и методи на партньорство.

Районите, урбанистичните центрове и градовете, където е концентрирана активна социално-икономическа дейност са двигателите на европейската икономика. В тях е съсредоточено две трети от населението на Европейския съюз. Но това са и местата, където безработицата и бедността, климатичните и демографските промени са най-тежки.

Решаването на проблемите изисква прилагане на интегриран подход при планиране и управление на урбанистичните процеси на местно, регионално и международно равнище. За да отговори на тези предизвикателства, през 2002 г., Университетът по архитектура, строителство и геодезия създава специалност „Урбанизъм".

Постигането на успешно и устойчиво развитие на градовете и регионите изисква комплекс от мерки за градско обновяване, икономически растеж, социално приобщаване и опазване на околната среда. В този сложен процес Вие имате ключова роля като специалисти. Призвани сте да отговорите на предизвикателството с компетентност, професионализъм и високи етични стандарти.

Вече 10 години, Вие, младите български урбанисти, създавате проекти, които заслужават внимание и предизвикват неподправен интерес. Те са неподвластни на конюнктурата и показват алтернативни модели за развитието на съвременния град.

Разчитаме, че Вие ще бъдете наш партньор в усилията ни за превръщането на региона в привлекателно и сигурно място за живот, както сега, така и през следващия програмен период 2014–2020 г.

На добър час и успех!

Д-р Лиляна Павлова,
Министър на регионалното развитие и благоустройството

Министър Павлова заема длъжността от 2011 г. и е първата жена-министър в сферата на строителството в най-новата българска история. Много от студентите стажуват и работят в Министерството на регионалното развитие и благоустройството (МРРБ) след дипломирането си.

Уважаеми колеги урбанисти и студенти по урбанизъм, поздравявам ви с 10- годишния юбилей от основаването на специалността урбанизъм у нас. България стана член на Европейския съюз през 2007 година, година след като урбанистите от първия випуск получиха дипломите си – все пак навреме, макар и в „последната минута". Навреме, защото обновяването и развитието на българските градове в съзвучие със съвременната теория и практика на европейската урбанистична култура предполагат особените компетенции, съчетани в професията урбанист. Убеден съм, че вие сте носители на нови енергия и познания, чрез които ще бъдат преодолени процесите на фрагментация и деградация, обхванали много от градове ни в мъчителните години на прехода.

Пожелавам ви да участвате с убеденост и самочувствие във формирането на новите градоустройствени политики за изграждане на хуманна и качествена градска среда. Пожелавам ви да сте носителите на гражданската ангажираност и съзнание, необходими за посрещането на екзистенциалните, икономически и екологични предизвикателства на съвремието ни.

Арх. Иво Пантелеев,
член на борда на International Urban Fellows Association

Арх. Пантелеев е член е на борда на International Urban Fellows Association, САБ и е бил зам.-председател на УС на КАБ. Той стои зад множество успешни проекти, включително „Защитено жилище заедно". Арх. Пантелеев е специализирал урбанизъм в университета „Джон Хопкинс" и подкрепя младите урбанисти в тяхното развитие и реализация.

Congratulation for the 10th anniversary of the Planning Programme at UACG, Sofia to all past graduates, to new intake and future students and to the devoted academic staff! Do not forget the struggle to establish the significance of this urban planning programme and feel proud that you are contributors and some of the key-keepers of the society aspirations to sustainable, attractive and rational physical and spiritual environment for always better and happier people's life! Remember that your responsibility is to support integrated spatial ideas, innovative temporal concepts and green transport environment! In the final analysis, your professionalism is supposed to envelop economy and business life, social, cultural and educational desires and political orientations of the society around you!

Prof. Dr. Liliana Djifarova-Vassileva, University of Zimbabwe

Проф. Лиляна Джифарова-Василева преподава над 20 години в УАСГ, катедра „Градоустройство" и специализира в областта на транспортното планиране във Франция. След 1987 г. преподава в Университета в Зимбабве.

Уважаеми студенти по специалността „Урбанизъм”,

От името на академичния състав на Архитектурния факултет на Университета по архитектура, строителство и геодезия, на деканското ръководство и от свое име сърдечно поздравявам вас и вашите преподаватели по случай забележителния юбилей – 10 години от създаването на специалността „Урбанизъм”. По щастливо стечение на обстоятелствата, този юбилей съвпада с честването на 70-годишнината от създаването на нашия Университет, олицетворявайки сплава между традиционни дисциплини и нови професионални направления. УАСГ е единственото учебно заведение, в което се изучава тази нова за нашето общество професия. Повод за гордост и удовлетворение е професионалната реализация на първите випуски завършили урбанисти. Това дава основание за увереност, че професията на урбаниста намира своето достойно място в структурата на нашето общество.

Честит юбилей, пожелавам ви отлични успехи в ученето и постигане на високо ниво на професионална подготовка, здраве и лично щастие!

Доц. д-р арх. Асен Писарски, декан на Архитектурния факултет на Университета по архитектура, строителство и геодезия

Доц. д-р. арх. Асен Писарски преподава вече 25 години в УАСГ в катедра „Промишлени и аграрни сгради“. Научните му интереси са в областта на приложната информатика в архитектурата. Понастоящем той изпълнява длъжността декан на Архитектурния факултет при УАСГ.

УВОД

Изминаха 10 години, откакто специалността „Урбанизъм" обогатява палитрата от професионални направления, в които се обучават студентите в Университета по архитектура, строителство и геодезия. Този времеви отрязък е както кратък, така и достатъчно дълъг. Кратък, за да успее една специалност да се наложи и да усъвършенства напълно учебния си план и дълъг, за да има достатъчна база, върху която да се правят нужните равносметки за това какво е постигнато, какво трябва и може да се измени и кои са нещата, чиято промяна не е необходима.

Един от най-честите дебати около специалността, водени от различни професионални гилдии, е свързан с това дали урбанизмът е самостоятелна професия като архитектурата и инженерните специалности или е сбор от много специалности, събрани поради различни причини. Отделните професии са неравномерно застъпени в урбанистичната дейност и, с малки изключения, тези тенденции се повтарят в отделните страни по света. Оптималното съотношение между проектантските, икономическите и социологическите познания на урбанистите е все още обект на дискусии. В продължение на много години урбанизмът се схваща или като продължение на архитектурната дейност, или като привилегирована област за географи, икономисти и историци, или дори като основна дейност за социолози, политолози и специалисти, занимаващи се с администрация. Да, урбанистичната дейност е мултидисциплинарна и това е безспорно, но също така неоспорим е и фактът, че урбанизмът не е продължение или допълнение към някое направление, а напротив – това е автономна професия, имаща своето самостоятелно поле за изява и съществена значимост в изграждането на облика на заобикалящата ни среда.

Урбанизмът не поставя под въпрос инструменталните и технически средства или абстрактните ценности. Той не е етика, още по-малко техника. Урбанизмът е практика, при която средства, цели, факти и ценности са едно неразривно цяло. Когато избира своята урбанистична политика, обществото определя себе си, избира формата на съществуването си и начина си на живот.

Къде всъщност са корените на образованието по урбанизъм?

Официалното му начало се поставя през 1909 година в университета „Харвард", САЩ. Във Великобритания първите програми за преквалификация на архитекти и инженери са от 1914 г. Това е и годината, в която се създава първото професионално сдружение, институционализиращо дейността и образованието по урбанизъм – Кралският институт на урбанистите (Royal Town Planning Institute). До 30-те години на XX век вече съществуват 6 програми по урбанизъм. Към 1945 г. около 1000 души са се преквалифицирали и работят като урбанисти, а до 1965 г. техният брой е над 2000.

УВОД
Образованието по урбанизъм в България

Образованието по урбанизъм в България

В България основите на урбанистичното образование се поставят от специалисти, които са се дипломирали в Западна Европа.

В началото на 80-те години на XX век в Архитектурния факултет на Университета по архитектура, строителство и геодезия се създават специализирани направления, едно от които е „Териториално, ландшафтно и селищно устройство". Всъщност, идеята за разкриването на новата за страната и университета специалност „Урбанизъм" се е обсъждала още по това време – повече от 25 години преди въвеждането ѝ през 2002 г.

Въпреки дългите дебати и отлагания, специалността вече е факт и се развива непрекъснато през последните 10 години. Мястото и значимостта ѝ се утвърждават все повече с течение на времето с помощта на хората, които се борят за нейното съществуване и с неизменната подкрепа на младите специалисти, които всяка година напускат Университета и започват да се доказват в полето на професионалната практика. Тази тенденция може да ни накара да бъдем оптимисти за бъдещето и да си пожелаем да продължим да пишем следващите страници от историята на урбанизма в България - история, която не трябва да има край...

За УАСГ

Университетът по архитектура, строителство и геодезия е най-старото висше техническо учебно заведение в Република България. Създаден е през 1942 г. в гр. София като Висше техническо училище със закон, приет от Народното събрание през предходната година. Първоначално са открити 2 факултета – Строително-архитектурен и Машинно-електротехнически. За първи ректор е избран д-р инж. Юрдан Данчов, а приетите студенти за учебната 1942 - 1943 година са 104.

Бомбардировките над София от началото на 1944 г. водят до евакуирането на Висшето техническо училище в гр. Ловеч, както и до прекратяване на учебните занятия. На 09.09.1944 г., още преди войната да е приключила, учебното заведение се завръща в гр. София.

През 1945 г. името на университета е променено на Държавна политехника. По това време броят на приеманите студенти в първи курс вече достига до 650 души.

През 1953 г. съществуващите 8 факултета на Държавната политехника дават основание за разделянето ѝ на 4 висши учебни заведения: Инженерно-строителен институт (ИСИ, днес - УАСГ), Машинно-електротехнически институт (МЕИ), Химикотехнологически институт (ХТИ) и Минно-геоложки институт (МГИ).

УВОД
Образованието по урбанизъм в България

През 1977 г. е извършено поредното преименуване, като университетът вече се нарича Висш институт по архитектура и строителство (ВИАС). Тази смяна на името не води до промяна в структурата и специалностите, с изключение на това, че през 1987 г. от Строителния факултет се отделя и обособява Факултет по транспортно строителство.

През 1992 г. Институтът достига своя пик по брой приети студенти. В него се обучават 5285 студенти, а успешно завършилите за периода 1977 – 1992 г. са 12 432 души. Редовните преподаватели са 420, от които половината са хабилитирани.

С решение на Народното събрание, от 1995 г. ВИАС се преименува в Университет по архитектура, строителство и геодезия (УАСГ), което наименование носи и до днес.

Архитектурен факултет

В Архитектурния факултет на УАСГ се осъществява значителна международна дейност, включваща преподавателски и студентски обмени с европейски училища по архитектура. Факултетът е колективен член на редица авторитетни международни организации и асоциации: Асоциация на европейските висши училища по планиране (AESOP), Европейска асоциация за обучение по туризъм и отдих (ATLAS), Европейска асоциация за архитектурно обучение (EAAE), Международна организация за опазване на паметниците на културата и забележителните места (ICOMOS), Тематична мрежа за ландшафтна архитектура (LE:NOTRE). Архитектурният факултет се състои от 8 специализирани катедри: „Градоустройство“, „Жилищни сгради“, „Интериор и дизайн за архитектурата“, „История и теория на архитектурата“, „Обществени сгради“, „Промишлени и аграрни сгради“, „Рисуване и моделиране“, „Сградостроителство“. В тях се провежда обучението по основните учебни дисциплини, като част от модулите се водят от хонорувани или от преподаватели от другите факултети в УАСГ.

Катедра „Градоустройство”

Катедра „Градоустройство” е основана през 1945 г. от проф. арх. Любен Тонев и обучава студентите по дисциплините: градоустройство, паркова и ландшафтна архитектура, регионално планиране, управление в градоустройството и архитектурата, социология на архитектурата и по пакета дисциплини в специалност „Урбанизъм”, където Катедрата има водеща роля.

За повече информация може да посетите сайта на УАСГ: www.uacg.bg

СПЕЦИАЛНОСТ “УРБАНИЗЪМ”
Специалност “Урбанизъм” - Началото

Специалност „Урбанизъм” е създадена чрез проект по програма PHARE-Tempus в сътрудничество с Университета Хериът Уот (Единбург, Великобритания) и Университетски Колеж в Дъблин (Дъблин, Ирландия).

Подготовката започва още през 1997 г. като резултат от дългогодишни дебати за нуждата от урбанисти в България. Процесът по създаването на тази нова пограма е продължителен и изпълнен с предизвикателства, но пет години по-късно УАСГ отваря вратите си за първия випуск бакалаври урбанисти.

В тази глава бихме искали да ви разкажем историята на нашата специалност и хората, работили по нейното реализиране. За тази цел попитахме проф. д-р арх. Веселина Троева за идеята, процеса, предизвикателствата и победите, съпровождали създаването на специалността. Проф. д-р арх. Веселина Троева е координатор и контрактор на проекта от страна на УАСГ.

Как се заражда идеята за създаването на тази специалност в УАСГ? Кои бяха главните инициатори и участниците в процеса?

При постъпването ми в УАСГ като докторант в катедра „Градоустройство“ намерих копие от забравено в едно чекмедже писмо на проф. Петър Ташев до министерството за създаване на тази специалност. Впоследствие, в продължение на около 20 години тази идея многократно е била обсъждана в катедрата. През 1997 година, след няколко срещи и консултации с Клиф Хейг, тогавашен генерален секретар на RTPI и професор в Университета Хериът Уот, Единбург и след много разговори с представители на академичните среди от различни страни, изготвих проектното предложение. Нямаше да успея ако арх. Митко Димитров не беше преработил много бързо финансовата част, след като 24 часа преди крайния срок френският партньор от Бордо се отказа от участие. В условията на тогавашната финансова и икономическа криза, значителна част от средствата бяха пренасочени за социално подпомагане и се наложи намаляване на броя на одобрените проекти. Въпреки това, проектното предложение беше одобрено заедно с още 11 от общо около 72 кандидастващи проекти по програмата ТЕМПУС, но срокът за разработване на програмата беше съкратен от 3 на 2 години и финансирането от 360000 на 120000 €.

СПЕЦИАЛНОСТ "УРБАНИЗЪМ"
10 ГОДИНИ - 10 ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА

В създаването на специалността участваха преподавателите от цялата катедра, които имаха възможност да проследят реализацията на специалистите – от малката частна фирма до Департамента по планиране в Scottish Office, да се запознаят с обучението на студентите в Единбург и Лондон, в Дъблин и Белфаст, във Венеция. Изключителна подкрепа ни оказаха партньорите от двата университета в Единбург и Дъблин. С тях се обсъждаха всички детайли на лекционните курсове, организацията на семинарните и практическите занятия, стратегиите за развитието на специалността. Впоследствие колеги от университети, членуващи в AESOP, от България и от други страни рецензираха програмата и дадоха препоръки за усъвършенстване на учебната документация. Списъкът на съмишлениците е много по-дълъг от този на скептиците и е трудно да бъдат изброени всички, но това е повод да благодаря и на едните и на другите.

С какви предизвикателства се сблъскахте при съставяне на програмата и акредитацията на специалността? (10 предизвикателства за 10 годишен юбилей)

Предизвикателство № 1 **– Къде да се разкрие специалността при толкова примамливи предложения от СУ „Св. Климент Охридски", Университета „Проф. д-р Асен Златаров", Бургас и Нов български университет? Тези предложения бяха придружени от декларации за безпроблемно ресурсно осигуряване – лекционни зали, компютри, библиотека с подходяща литература. Коректно беше специалността да се открие там, където е създаден проекта - в УАСГ, въпреки конкуренцията на утвърдените специалности.**

Предизвикателство № 2 **– „В УАСГ няма място за бакалавърски програми!" По това време УАСГ промени решението си за преминаване към степенно обучение и предложението за въвеждане на степента „бакалавър" беше твърде рисково. Бяха необходими много упоритост и ясни аргументи за предимствата на подобна организация на учебния процес, която, заедно с икономията на ресурси, предоставя възможност на студентите сами да изберат кога и къде да продължат образованието си в магистърска степен.**

Предизвикателство № 3 **– Програмата да се изгради в съответствие с наличното знание и професионалните интереси на преподавателския състав.**

Това предизвикателство е свързано с коренната промяна на подхода и начина на мислене, като се започне от потребността от определи кадри, специфичните знания, които трябва да притежават, методите и инструментите за придобиване на тези знания и едва тогава да се пристъпи към допълване състава на катедрата и преквалификацията на преподавателите.

Предизвикателство № 4 – **"Архитектите са най-добрите урбанисти, вкл. и като преподаватели по всички дисциплини."**

Урбанистичното знание е многопластово, едновременно интердисциплинарно и трансдисциплинарно, интегрира знания, методи и подходи от различни дисциплини и формира допълнително ново знание в междинни области. Именно там се крият и най-големите възможности за иновативни решения и творческа изява. То трябва да се преподава по същия начин по който се създава – от екип различни специалисти, с потенциал за надграждане и развитие на собствените знания при обмена на идеи с останалите участници в процеса на създаване и въвеждане на специалността.

Предизвикателство № 5 – **„Защо студентите ще оценяват преподавателите?"**

Въвеждането на системата за управление на качеството и включването на студентски анкети за оценка на всеки модул в края на семестъра, въпреки критиките към някои от въпросите, субективността на част от студентите и недоволството на част от преподавателите, помогна за корекции в съдържанието на някои модули, в системата за преподаване и проверка на знанията.

Предизвикателство № 6 – **Всички модули са важни, но някои са по-важни от другите.**

С програмата за първи път в УАСГ се въведе Европейската система за трансфер на кредити. Започнахме с еднакъв брой кредити за всеки модул за по-плавен преход от съществуващата система към общоевропейската, която отразяваше не само часовете за лекции, но и семинарните занятия в модула и времето, необходимо за самоподготовка.

Предизвикателство № 7 – **„Защо не открихте тази специалност през 70те години, а едва сега?"**

Това беше реакцията на г-жа Доброславска от МТСП при внасяне на документите за включване на професията „урбанист" в НКПД. Може би именно благодарение на нейната подкрепа и на разбирането ѝ, че нашите градове могат да бъдат похубави, ако се планират правилно, специалността беше включена безпроблемно в Националната класификация на професиите и длъжностите в Р. България през 2005 г., при хармонизирането на документа с международните стандарти.

Предизвикателство № 8 **– Магистратурата само за урбанисти и архитекти!**

Още при откриването на специалността имаше много запитвания от икономисти, финансисти, юристи, социолози, но програмата остана затворена, а университетът не се възползва от този интерес, за да привлече повече студенти. Това е недостатък не само на тази магистърска програма в България. В конкретния случай първо трябва да се прецизират правилата за придобиване на проектантска правоспособност и едва тогава тя да се отвори поне за студентите от УАСГ. Това ще повиши качеството на образованието, ще насърчи сътрудничеството между отделните дисциплини.

Предизвикателство № 9 **– „Защо урбанистите ще имат право да правят планове, а ландшафтните архитекти – паркове?"**

Това беше реакцията на една участничка в общото събрание на КАБ във Варна през 2006 г., когато не достигна един глас, за да получат и урбанистите правото на членство, без да ограничават правата на архитектите и без претенции към инвестиционното проектиране. Споровете не са спрели и след решението за приемане на урбанистите в КАБ и признаването на правоспособност в областта на устройственото планиране, както се признава на идващите от други страни специалисти. И докато споровете продължават в грешната посока, на арената се появиха толкова много специалисти по устройство на територията, че последиците от това тепърва ще се оценяват.

Предизвикателство № 10 **– „Урбанизмът се занимава със собствеността и земята, следователно - с власт и пари!" (Clara Greed, 1998)**

Трябва ли да се доберем до властта и парите с цената на всичко? Това е въпросът, на който трябва да дадат отговор част от темите в някои от модулите на специалността, но също и преподавателите с техния личен пример като професионалисти.

СПЕЦИАЛНОСТ "УРБАНИЗЪМ"
Хронология на специалността

1945 г.
основана е катедра „Градоустройство“

1987 г.
основана е Асоциацията на Европейските училища по урбанизъм (AESOP)

1992 г.
Катедра „Градоустройство“ става асоцииран член на AESOP

2010 г.
Става пълноправен член

1997 г.
Кандидатства се по програма PHARE-Tempus за създаване на специалността

2002 г.
НАОА дава положителна оценка на проекта за разкриване на специалността, ОКС „Бакалавър“

2001-2004 г.

PETUS Project
Practical Evaluation Tools for Urban Sustainability

Студенти са включени в изследователски проект PETUS (V рамкова програма на ЕС)

2005 г.

Студенти по урбанизъм участват в Workshop Ромуалдо дел Бианко, Венеция

Първият студентски обмен на урбанисти във Волос, Гърция

2006 г.

Студенти участват в Workshop на студио UURRBBAANN

В Дома на архитекта се провежда изложба на дипломните работи на първите завършили бакалаври

Студенти по урбанизъм и АСУБ участват в дискусии „Урбанизмът - нашето общо бъдеще” и „Високите сгради в София” съвместно със САБ

Учредява се АСУБ

2007 г.

- Магистрите участват в международен проект на тема „Ландшафтът и туризмът“, организиран от холандското правителство, в рамките на модула интегрирано планиране
- Започва едногодишен проект с ТУ Виена „Bulgarian Black Sea Coast: Integrating Preservation and Development“ с участието на студенти-урбанисти

Студенти участват в първа теоретико-практическа конференция „Архитектура, устройствено планиране, ландшафт и устойчиво развитие на дунавското крайбрежие“

Участие на дипломни работи от първия випуск в изложбата-конкурс на фондация Romualdo del Bianko

2002 г.

GIS Day

Започва честването на Световния ден на Урбанизма и Световния ГИС ден

- Разкрива се магистърската програма по урбанизъм
- Професията „Урбанист“ е включена в Националната класификация на професиите и длъжностите в България

2002 г.

Първи учебен ден на новата специалност

Дипломира се първият випуск бакалаври урбанисти.

СПЕЦИАЛНОСТ "УРБАНИЗЪМ"
Хронология на специалността

Участие на студенти в международен проект ATOMS AND BITS, Венеция

СУБ и АСУБ организират лекция, с гост-лектор арх. Ст. Стайнов

Първият конкурс, организиран от АСУБ, на тема „Бул. Витоша - Пешеходната зона на град София"

АСУБ организират дискусии в Дома на архитекта относно Конкурса за вторичен градски център и Новия ПУП на Студентски град

Участие на студенти в ежегодния пленер организират от РК „Ж" към КАБ-София

АСУБ са медийни партньори на Sofia Architecture Week с активно участие на студенти при подготовката и провеждането му

АСУБ организират изложба на студентски проекти в Дома на архитекта като част от Световния ден на урбанизма

Участие на студенти в Ателие за урбанистичен проект и отговорно проектиране UPWARD в Торино, Италия

специалността

студентите

АСУБ

Студенти и АСУБ участват в архитектурното биенале в Солун

Урбанистите стават пълноправни членове на КАБ и могат да придобиват проектантска правоспособност

Учредява се СУБ - Професионален съюз на дипломирани урбанисти

Collectif National des Jeunes Urbanistes

АСУБ подписва споразумение за сътрудничество със Съюза на младите урбанисти във Франция (CNJU)

Първата работилница, организирана от АСУБ „Да си построим град!"

Участие със студентски проекти в изложба на Градът медиа груп, Ларгото, София

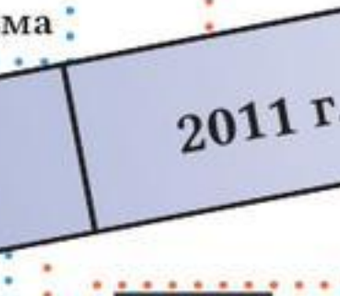

Първата конференция „Градоустройството – проблеми и перспективи"

Дипломира се първият випуск магистри урбанисти

Зачислен е първият дипломиран магистър-урбанист като редовен докторант към катедра „Градоустройство"

CEEPUS

Успешен проект по програма CEEPUS за студентска, докторантска и преподавателска мобилност

Изложба на студентски проекти по време на Седмицата на архитектурата в Прага

СПЕЦИАЛНОСТ "УРБАНИЗЪМ"
Нашите преподаватели

За да допълнят разностранните познания на студентите по урбанизъм, в модулите преподават и други преподаватели от УАСГ: доц. д-р арх. Боян Георгиев, доц. д-р инж. Ана Стоева, доц. д-р инж. Бано Банов, доц. д-р Ангелина Даскалова, доц. д-р Анни Делиева, доц. д-р Йорданка Кандулкова, доц. д-р Румен Миланов, ст. ас. Лилян Делевски, гл. ас. д-р Диана Йорданова, гл. ас. арх. Виолета Комитова, гл.ас. арх. Милена Нанова, гл. ас. инж. Гергана Антова, гл. ас. инж. Татяна Ламбева, гл. ас. Анета Еленкова, гл. ас. Йордан Леков, гл. ас. Камен Цветков, гл. ас. Петър Дракалиев и др.

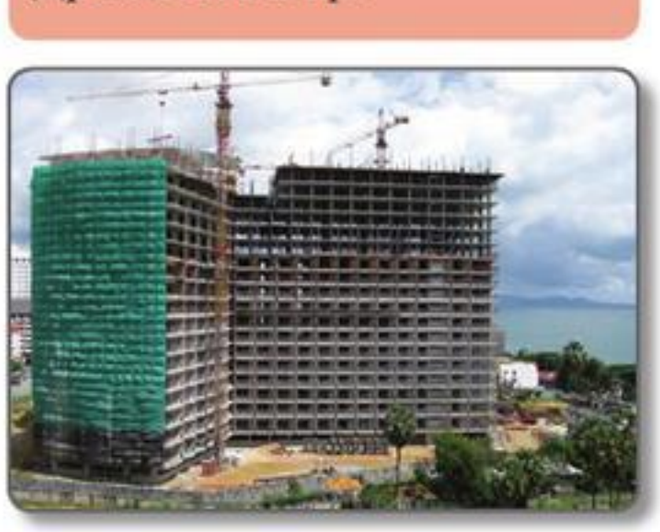

Урбанизмът е широкообхватна специалност, която предлага голям набор от разнообразни познания на своите студенти. Поради тази причина в специалността преподават много специалисти от различни сфери на науката и практиката.

По-голямата част от модулите се водят от преподавателите на катедра „Градоустройство“ и други катедри в университета: „История и теория на архитектурата“, „Сградостроителство”, „Пътища”, „Обществени науки”, „Автоматизация на инженерния труд“, „Земеустройство и аграрно развитие”, „Хидромелиорации”, „Промишлени и аграрни сгради”, „Жилищни сгради”, „Геодезия и геоинформатика“, „Рисуване и моделиране”, „Приложна лингвистика”, „Физическо възпитание и спорт”.

Всички те са изявени специалисти с богат опит в практиката и в преподаването, които щедро „раздават“ своите знания и опит на студентите. Голяма част от тях в професионалния си път са заемали престижни и отговорни позиции в университета, в държавни институции, като ръководители на различни проектантски екипи и т.н.

За някои от модулите или отделни лекции се привличат и гост-лектори - специалисти от практиката и преподаватели от чужбина.

Катедра „Градоустройство“ се гордее и с новите си попълнения от млади ентусиазирани специалисти, завършили специалностите „Урбанизъм“ и „Архитектура“, които с удоволствие и отдаденост дават приноса си към образователния процес и развитието на специалността. В следващите страници са поместени кратки „визитки“ на настоящите преподаватели от катедра „Градоустройство“. Тъй като за повечето от тях би могла да се напише отделна книга, ние не претендираме за изчерпателност на техните представяния.

СПЕЦИАЛНОСТ "УРБАНИЗЪМ"
Нашите преподаватели

Освен гореспоменатите преподаватели, в някои от модулите преподават професионалисти от други сфери. Проф. д-р арх. Александър Александров обяснява ролята на външните преподавателите за обучението на студентите по урбанизъм:

„В специалността преподават и редица външни специалисти. Това произтича от комплексния характер на специалността. Стремим се да използваме наличния потенциал и капацитет от специалисти, както от България, така и от чужбина, които се занимават в областта на планирането и проучването на градовете и близките на тях проблеми и области. Това са изявени теоритици и практици, предимно специалисти в сферата на икономиката, икономгеографията, стратегическото планиране, транспорта и транспортните системи, екологията, устойчивото развитие, социологията, антропологията. Ролята на тези преподаватели в учебния процес е да осигуряват добра връзка с практиката и да запознават студентите с характерните дейности, които бъдещите урбанисти ще упражняват на различните места на реализация... Може да се каже, че Катедрата поддържа един добър баланс на собствени преподаватели, преподаватели от факултета, университета, външни преподаватели."

В специалност „Урбанизъм" преподават и имена като: проф. д-р Елън Грийнберг, проф. д-р Септемврина Костова, проф. д-р арх. Дончо Конакчиев, доц. д-р арх. Александър Слаев, доц. д-р Георги Калушев, ст.н.с. I ст. арх. Христо Генчев, н.с. Стойко Дошеков, адв. Валентина Бакалова, д-р арх. Петко Еврев, арх. Белин Моллов, арх. Яни Вълканов, арх. Жоржета Рафаилова, арх. Росица Георгиева, арх. Марина Николова, арх. Жана Стойчева, инж. Даниела Романова, урб. Ирина Мутафчийска, урб. Димитрина Пиронкова, урб. Силвия Чакърова, урб. Елена Иванова, урб. Христо Николов, урб. Златко Терзиев, както и много други, които четат лекции еднократно през летния или зимния семестър.

От името на студентите по „Урбанизъм", бихме искали да благодарим за всеотдайността и отговорността, с която всички преподаватели се отнасят към образованието на бъдещите специалисти в тази професионална сфера. Благодарим също така на онези, които са спомогнали за създаването на специалност „Урбанизъм" за първи път в България, борили са се за нейното формиране, акредитиране и утвърждаване:

Партньори по проекта TEMPUS S-JEP 12540/97:

- *Университет по Архитектура, Строителство и Геодезия (УАСГ), София, България. Катедра „Градоустройство" с координатор: проф. д-р арх. Веселина Троева,*
- *Университет Хериът Уот, Единбург, Велокобритания - Екип с координатор: проф. Клиф Хейг,*
- *Университетски колеж в Дъблин, Дъблин, Ирландия - Екип с координатор: Проф. Майкъл Банон.*

Проф. д-р арх. Александър АЛЕКСАНДРОВ

Интереси: Урбанизъм, архитектура, културна антропология

(р-л катедра „Градоустройство“)

- Парк за отдих, спорт и развлечения „Казармите" в Севлиево. Първият етап е реализиран 2012 г.
- Пешеходна зона в Нова Загора, реализация 1985 г.
- „Преходният период в урбанизма", монография, Институт за модерността, София, 2007 г.
- „Теоретични основи на урбанизма", монография, Институт за модерността, София, 2007 г.
- Лекции по „Културна антропология на града", в електронен вариант.

Проф. д-р арх. Веселина ТРОЕВА

Интереси: Интегрирано планиране, градско обновяване, ЕО и ОВОС, ландшафтно планиране, туристическо планиране и др.

- 2012 - Национална концепция за пространствено развитие на Р България 2013-2025
- 2012-2013 - Интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. София
- 2002, 2007 - Екологична оценка на ОУП на Столична община и на неговото изменение
- 2000, 2007 - Общ устройствен план на курорт Пампорово и проект за изменение
- 1997-2000 – Проект ТЕМПУС S JEP 12540-97 "Европейска бакалавърска програма по урбанизъм" - автор на проекта и контрактор

Проф. д-р арх. Стефчо ДИМИТРОВ

Интереси: урбанизъм, регионализъм, градоустройство и архитектура; подземен урбанизъм

- „Подземна урбанизирана среда", 1984 г.
- „Съвременни постановки в градоустройството", 1996 г.
- „Акценти в регионалното планиране", 2000 г.
- Участие и специална награда в конкурс „Западно направление на гр. София"
- „Патология на прехода в архитектурата, града и региона"

Доц. д-р арх. Елена ДИМИТРОВА

Интереси: устойчиво развитие, теория на урбанистичното планиране, пространствена идентичност и съвременни предизвикателства пред европейския град и др.

- Current Challenges and Innovative Approaches in the Development of Peripheral Regions in Bulgaria. The Case of Ivaylovgrad Municipality, 2010
- L'espace public en Bulgarie: transformations et raisons d'être au debut du XXIe siecle, 2007
- Testing PETUS: Expectations and outcomes of the Theory-Practice Dialogue on Urban Sustainability, 2007
- Практически методи за оценяване на градската устойчивост (PETUS), Пета рамкова програма на ЕК, 2002-2005, р-л екипа на УАСГ
- Координатор на Регионална кръгла маса: "Академично сътрудничество за устойчиво градско и жилищно развитие в Югоизточна Европа", 2006 г.

СПЕЦИАЛНОСТ "УРБАНИЗЪМ"
Нашите преподаватели

Доц. д-р арх. Валери ИВАНОВ

Интереси: Градско планиране, социална инфраструктура, урбанистични аспекти на студентското обитаване и др.

- „Урб. концепции за развитие на общините в България", сп. „Архитектура", бр.2, 2010 г.
- „Разработване на общи устройствени планове – методически аспекти", сп. „Архитектура" бр.6, 2011 г.
- „Социална инфраструктура и селищна структура", Доклад за Конференция, организирана от УАСГ, САБ и АСУБ, 2011 г.
- Урбанистична концепция за развитие на община Девин, 2009 г.
- Жилищна зона „Радиново 2", гр. Пловдив, 2009 г.
- Дисертационен труд „Центровете на средните градове в България", 2003 г.
- „Проект за жилищна структурна единица и градски център" – методическо помагало за студенти, 2010 г.
- Ваканционно селище „Мечката" в с. Мала Църква, 2005 г.
- Къща на Пламен Стоянов в гр. Самоков, 2006 г.
- Други жилищни и ваканционни комплекси в общините Самоков, Банско, Несебър.

Доц. д-р арх. Ясен КЬОСЕВ

Интереси: Градска история, интегрирано планиране, стратегически оценки на политики, планове и програми, политики на ЕС, глобализация и др.

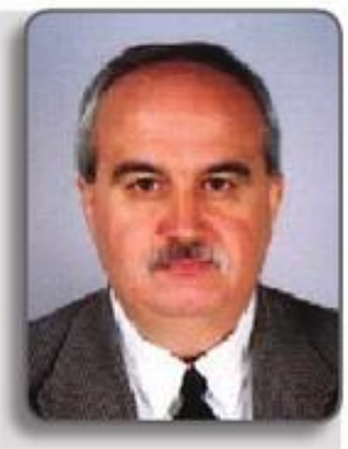

Доц. д-р арх. Минчо НЕНЧЕВ

Интереси: Транснационални транспортни коридори, жилищна и обществена архитектура, градски център, интериор

- „Перперикон - град на богове и хора" - туристически център и реконструкция
- Епископска църква „Света Петка", гр. Сливен
- „Азюр дел Мар", „Рибарица", „Уиндоус то парадайс", „Орчард", „Грийн коуст", „Чаирите" и други рекреационни комплекси
- Аквапарк и хотели в Слънчев бряг, Банско, Каварна, Пампорово, много жилищни и обществени сгради, интериори на заведения и др.
- Градски дизайн и композиция, планиране на извънградски територии, устройствени планове

- „Летищни комплекси. Устройство и планиране", София, 2009 г.
- „Интегрирано развитие на транспортната инфраструктура", София, 2011 г. (под печат)
- Транспортно планиране и устойчиво развитие" (монография), София, 2011 г. (под печат)
- Генерални планове и устройствено развитие на летищата: Бургас, София и Северната зона на Русия (с реализация на обектите)
- Концепция за обемно-пространствено изграждане на мол и бизнес-парк в кв. „Изгрев", гр. Бургас - ръководител колектив

Доц. д-р арх. Георги БОЯРОВ

Интереси: Транспортна инфраструктура, ландшафтно планиране, градско обнвяване

СПЕЦИАЛНОСТ "УРБАНИЗЪМ"
Нашите преподаватели

Доц. арх. Йордан ТЪРСАНКОВ

Интереси: урбанизъм, градоустройство, архитектура, нормативна уредба в градоустройството, градски дизайн, градски мениджмънт

- Проект за градоустройствена концепция на град Амеера, Дубай - р-л колектив, 2005 г.
- Подробен устройствен план - ПРЗ в землището на с. Дреново, община Костинброд, 2008 г.
- Подробен устройствен план - ПРЗ в с. Радиново, община Марица, 2009 г.
- Зелени, достъпни и активни пешеходни зони - гр. Сливен - централна градска част
- Обновяване и модернизация на градската среда чрез реконструкция на централната пешеходна зона на гр. Плевен, 2012 г.

- Пловдив. Проект за жилищен район Тракия за 80 000 души. Реализиран през 1990 г.
- Айтос. Център. Първа награда от конкурс. ЗРП на площадно пространство. 1998 г.
- Крумовград. Конверсия на казармен терен. ПРЗ и автогара. Реализирана през 2010 г.
- Пловдив. Концепция за централна жп гара, 2008 г.
- 2009-2010 - ОУП на Община Марица. Основава се на Теория на ареалите /с автор Веселин Дончев/.

Доц. арх. Веселин ДОНЧЕВ

Интереси: Урбанистична социология, методология на урбанизма, устройствени планове

Гл. ас. д-р арх. Милена ТАШЕВА-ПЕТРОВА

Интереси: Градско обновяване, интегрирано планиране, стратегически оценки, ОВОС, политики на ЕС, глобализация, урбанизация и местно развитие

- Сътрудник при изготвянето на „Национална концепция за пространствено развитие 2013–25 г.“
- ИПГВР на София, член на екипа, 2012-13 г.
- Проект „Интегрираните планове за градско възстановяване и развитие – ефективни инструменти за управление на териториите, социално – икономическото развитие и околната среда“, 2011 г.
- Дисертационен труд „Модел за интегрирано градско обновяване“, 2010 г.
- Член на екипа, провел „Предварително проучване относно възможностите за приложение на JESSICA“, 2008 г.

- ГИС проект Икомос – Културни маршрути на България и Югоизточна Европа, 2000-2001 г.
- Конкурсен проект – Студенстки център на АУБ – Благоевград, 2009 г.
- Участие в проекта на Нов Терминал – Летище София
- Хотелски комплекс „Прециз Интер" – Трявна – 2006 г., съавтор
- Sofia Airport Center – технически и работен проект 2012 г.

Гл. ас. арх. Димитър КАЛОЯНОВ

Интереси: Георгафски информационни системи, градоустройство, архитектура, ландшафтна архитектура и ландшафтно планиране

СПЕЦИАЛНОСТ "УРБАНИЗЪМ"
Нашите преподаватели

Гл. ас. д-р Александър ЦВЕТКОВ

Интереси: Регионална и урбанистична статистика, социално-икономическа статистика, анализ на бедността и неравенството, невронни мрежи

- „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на град Габрово". Община Габрово, 2012 г.
- „Регионални профили. Индикатори за развитие". ИПИ и МайкроСтат Аналитикс, 2012 г.
- „Анализ на териториалното развитие на туризма". МИЕТ, 2010 г.
- „Картографиране на бедността в България. SPSS отвъд графичния интерфейс". Първа конференция на потребителите на SPSS в България, 2006 г.
- „Многомерен анализ на регионалното развитие чрез невронни мрежи". Статистика, 2005 г.

- Current Challenges and Innovative Approaches in the Development of Peripheral Regions in Bulgaria, 2010 г.
- Работна група към Столична община изготвила концепцията „София – Зеленият град", 2011 г.
- „MMOVE - Управление на мобилността в Европа: промяна на образците за мобилност", 2011 г.
- Участие в научно-изследователски проект: „Интегриран образователен подход към проблематиката на устойчивото градско развитие", 2009-11 г.
- Форум: Изследователска мрежа ‚Ecological Regional Development', 2011 г.

Ас. урб. Ангел БУРОВ

Интереси: интегрирано планиране, градски метаболизъм, ландшафно планиране и социално-екологична издръжливост, съзнателни общности

Ас. арх. Пламена СТОЯНОВА

Интереси: урбанизъм, архитектура, социална инфраструктура

- „Урбанистични концепции за развитие на общините в България", сп. „Архитектура", бр. 2, 2010 г.
- „Разработване на общи устройствени планове – методически аспекти", сп. „Архитектура", бр. 6, 2011 г.
- Планово задание за изработване на ОУП на гр. Плевен, 2008 г.
- Урбанистична концепция за развитие на община Девин, 2009 г.
- Жилищна зона „Радиново 2", гр. Пловдив, 2009 г.

- Реалността на „Свиващите се градове" - доклад, изнесен на „Международна юбилейна научно-приложна конференция на УАСГ, 2012 г."
- The reality of the shrinking cities - the Bulgarian case - a lecture module presended in TU-Wien, May, 2012.
- Bulgarian experience in interregional cooperation in spatial development - a lecture module presended in TU-Wien, May, 2012.

Ас. арх. Миряна ЙОВЧЕВА

Интереси: съвременни тенденции, урбанистични явления, градоустройствено планиране и проектиране

СПЕЦИАЛНОСТ "УРБАНИЗЪМ"
Защо урбанизъм?

„Какво е урбанизъм?“, „Защо да избера тази специалност?, „Каква е реализацията?“. Това са едни от най-често задаваните въпроси от страна на кандидат-студенти, приятели, родители и колеги. Ние знаем защо сме избрали това поприще за реализация, но, за да не ни обвините в пристрастност, решихме да попитаме някои от преподавателите в катедра „Градоустройство“ какво мислят по темата. Те разказват още за учебния процес, уменията на бъдещите урбанисти, защо сме толкова необходими на България и каква е равносметката за последните 10 години.

И специално към бъдещите студенти: ако след като сте прочели следващите страници не сте намерили отговор на въпросите си, значи задължително трябва да се запишете в специалност „Урбанизъм“ – тогава със сигурност ще ги разберете!

Какво Ви мотивира да работите в сферата на урбанизма?

„Интересът ми към урбанизма – тогава близката по значение и по-използвана дума беше „градоустройство” – е още от студентските ми години. Привлекателно за мен беше това да се занимаваш не само с отделната сграда, ами с целия комплекс от сгради, с целия град или негови части и с градското пространство като синтетичен резултат от отделните творчески намеси. Впоследствие като млад архитект в старозагорската проектантска организация започнах с впечатляващи за сегашния мащаб проекти – Жилищен район за 50 хил. обитатели – „Железник” в Ст. Загора, както и други градоустройствени задачи. Като научен сътрудник в КНИПИТУГА продължих със заниманията си на по-високо, регионално ниво, а като асистент в кат. „Градоустройство” на ВИАС от 1981 год. за постоянно останах в полето на градоустройството. През 1990 год. с група колеги, пристрастени към градоустройството, създадохме клуб, който да се занимава с творческите аспекти на планирането на градовете. Вече, отчитайки по-новите условия и комплексния характер на тази дейност, именовахме клуба на „Национален клуб на урбанистите”... По-късно, с откриването на новата специалност „Урбанизъм” ,нещата започнаха да идват на мястото си.“

проф. д-р арх. Александър Александров

„Участието ми в една международна конференция в Хелзинки, в началото на професионалната ми кариера, на тема “Is Planning organized destruction?”, на която бяха дискутирани идеи за бъдещето на градовете и за създаването на една по-качествена среда за живот в хармония с природата.“

проф. д-р арх. Веселина Троева

„Бих казал в сферата на урбанизма и като преподавател – желанието да създадеш порядък и комфорт в макросредата – урбанизираните и неурбанизираните територии и ентусизъм и комфорт в микросредата – студентската душа и интелект.“

доц. д-р арх. Валери Иванов

СПЕЦИАЛНОСТ "УРБАНИЗЪМ"
Защо урбанизъм?

Какво определение бихте дали на термина "урбанизъм"?

„За мен понятието обозначава комплексната дейност по формирането и практическото приложение на подходи, методи и инструменти за намеса при планиране и управление на физическата среда, които са надградени върху изследване, познаване, уважение на особеностите и закономерностите на обществените процеси в пространството и взаимодействията между техните субекти."

доц. д-р арх. Елена Димитрова

- *„шеговитото – на студентка: „Урбанизмът е едромащабна шега с обществото";*
- *прагматичното – на Клара Грийд: „Урбанизмът се занимава със собственост и земя – следователно с пари и власт";*
- *личното – „Творческа и интелектуална дейност (изисква талант и ерудиция), призвана да създава оптимална среда за възпроизводство на отделния индивид и на обществото като цяло". "*

доц. д-р арх. Валери Иванов

Защо са необходими именно специалисти по урбанизъм в България?

„Най-простият отговор идва от историята на специалността, от анализа на нейното развитие в Европа, от данните за реализацията на кадрите. Няма логичен отговор защо всяка друга държава има нужда от урбанисти, а само България има нужда единствено от архитекти и инженери. Ако у нас е имало успехи в създаването на нашите градове и политиката за градско развитие, то това се е дължало на академичния обмен през годините и на специализациите на преподавателите в областта на урбанизма и регионалното планиране в университети във Франция, Австрия, Германия, Великобритания, бившия Съветски съюз, Швейцария и САЩ.

Съвременната практика в обновяването и развитието на градовете, в планирането на селските територии, на инфраструктурните мрежи, в опазването на природните територии и на културното наследство, показва, че са необходими специалисти, които еднакво добре познават и икономическите, и социалните, и техническите и естетическите предпоставки, от които зависи създаването и управлението на градската и извънградска среда."

проф. д-р арх. Веселина Троева

„Продължителен времеви период, в условията на преструктуриране на собствеността върху земята, страната ни се застрояваше (презастрояваше) в интерес предимно на частния бизнес. Крайно време е териториите да се планират и изграждат в интерес предимно на обществото, а това е призванието на специалистите по „Урабнизъм". "

доц. д-р арх. Валери Иванов

СПЕЦИАЛНОСТ "УРБАНИЗЪМ"
Равносметка

Кои са най-важните знания и умения според Вас, които придобиват студентите по урбанизъм по време на своето обучение в УАСГ?

„Проектите, застъпени в програмата, отговарят на спецификата на специалността. Първо, в самите модули като елемент на практическата подготовка се разработват по-малки практически задачи. Освен това във всеки семестър се разработва по един по-голям проект, като тяхната сложност и обхват нарастват – от проект на малко населено място до устройствени планове на големи територии. В тях се правят задълбочени проучвания и анализи на териториите, изясняват се техните проблеми и се предлагат решения, планове и програми за реализация. В този си вид тези проекти, специфични за урбанистите, възпитават у тях отношение към града, териториите, урбанистичните елементи и структури и умения за решаване на техните проблеми. Темите на тези проекти са винаги свързани с практиката и с реални примери."

проф. д-р арх. Александър Александров

„Умението да се оценяват критично урбанистичните процеси, техните многостранни причини и следствия; креативно мислене; чувствителност и уважение към българския пространствен и социокултурен контекст."

доц. д-р арх. Елена Димитрова

„Без да ги йерархизирам, ще си позволя да ги изброя:

- *усещане за съпричастност към социалния пулс;*
- *умения за професионално социално и териториално диагностициране;*
- *възможности за аргументирано стратегическо мислене;*
- *знания за концептуално планиране;*
- *качества за конкретна практическа реализация."*

доц. д-р арх. Валери Иванов

Изминаха 10 години от създаването на специалност "Урбанизъм" в България. Какво се промени, каква е равносметката?

„Началото винаги е трудно, но равносметката показва повече спечелени битки, отколкото загубени. Доказателство за това са адекватните знания, които всички наши студенти демонстрират при обучение в чужбина по договори за студентски обмен; признаването на нашата диплома във всички университети в света, където наши възпитаници са искали да продължат образованието си (Австрия, Великобритания, САЩ, Холандия, Германия, Италия); високата оценка за работата на урбанистите от всички институции и фирми, където са попаднали на мястото си и работят по специалността (Президенството, МРРБ, АПИ, АКГГ, ESRI, НАГ, Софпроект, НЦТР, кат. „Градоустройство" и др.)."

проф. д-р арх. Веселина Троева

СПЕЦИАЛНОСТ “УРБАНИЗЪМ”
Равносметка

„Равносметка?

- *Първо - специалността е факт;*
- *Второ - нарастващият авторитет в страната е факт;*
- *Трето - потребността от урбанисти е факт;*
- *Четвърто - присъствието на урбанисти в много професионални, социални, творчески и прочие житейски сфери е факт;*
- *Пето - интересът на други университети към „урбанизма” в различни аспекти е факт.*

А когато фактите говорят, знаем и кой мълчи!“

доц. д-р арх. Валери Иванов

А как виждате специалността след още 10 години?

„И след още 10 години ще има недостиг на кадри, защото, както беше констатирано при откриването, при тези темпове на прием, критичният минимум от кадри за страната ще бъде постигнат 40 години след създаването на специалността.

След 10 години бих искала да видя тази специалност утвърдена, отворена за различни специалности в магистърското равнище, с повече и по-качествени преподаватели от различни области. И разбира се с повече успешно реализирани урбанисти на ключови позиции.“

проф. д-р арх. Веселина Троева

„През изминалите десет години учебният план, програмата и съдържанието на новата специалност в общи линии се запазиха, като сме се стремяли към тяхното усъвършенстване и обвързване с практиката. Стремежът е бил за доброто взаимодействие със специфично пространствената дейност на архитектите в градоустройството и предимно социално-икономическата насоченост на урбанизма. Образно казано – ако архитектите и градостроителите се занимават с пространството и структурата на града, то урбанистите се занимават с неговото съдържание, неговия живот и импулсите за развитие. В тоя смисъл смятам, че и в бъдеще ще се запазят като специфични творчески дейности и градоустройството и урбанизмът. Те се припокриват, но не съвсем, близки са по характер, но и са специфични, изискват специфични умения. В бъдеще не бива да става въпрос за превес на някоя от тези специалности, а за тяхното добро съчетаване. Едното е планиране, другото е проектиране. Успешното планиране, проектиране и развитие на градовете трябва да бъде синтезен резултат от съвместни дейности на различни специалисти, където урбанстичната дейност е основната.“

проф. д-р арх. Александър Александров

УЧЕБЕН ПРОЦЕС
ОКС и ОНС по УРБАНИЗЪМ

Проф. д-р арх. Александър Александров разказва за развитието на специалността и комплексните знания, заложени в образованието по урбанизъм:

"Философията на създаването на новата специалност беше ориентирана не към едно модернизиране на градоустройството и разширяване на неговия обхват, ами към създаването на една съвсем нова специалност по нов образец, съобразен с европейските модели и опит. Тя има комплексен обхват и осигурява задълбочени познания по икономика, планиране, социални науки, икономически науки, програмиране, ръководство на проекти. В този смисъл програмата по урбанизъм се разви по европейски вид, под влиянието предимно на англосаксонската система на планиране и с отдалечаване от чисто пространствените аспекти на планирането."

Специалността „Урбанизъм" съчетава дисциплини в няколко направления:

- **Урбанистична политика - обхваща соцалните, икономическите, екологичните и законодателните аспекти на политиките в сферата на урбанизма**
- **Урбанистична теория и история - съчетава историята на развитието на градовете и техните основни елементи, различните теоретични течения и модели, съпътстващи урбанистичното развитие**
- **Урбанистична методология - включва съвременните методи за градско и регионално развитие и управлението на природните, финансовите, материалните, информационните и човешките ресурси, както и методите за провеждане на научни изследвания и анализи**
- **Техники на планиране - обхваща освен техниките за анализ и изследване на урбанизираната територия и методите за систематизиране, интерпретиране и представяне на данни и резултати, чрез използване на технологии и средства за комуникация**
- **Професионална практика - вклюва практически занимания по изработване на планове и стратегии за различни обекти и територии, включително управление на работния процес и работа в екип.**

Баклавърска програма, 7 лекционни семестъра + 1 дипломен семестър

Всяка година от бакалавърската програма има своята основна тема и предлага на студентите набор от модули, ориентирани към съответното равнище:

- **Основи на урбанизма - Първата година въвежда студентите в областта на урбанизма, неговия исторически, социален и екологичен контекст, като им предоставя теоретичната подготовка за процесите на урбанистичното развитие.**
- **Процеси на урбанистично развитие - През втората година студентите разширяват познанията си за основните процеси, формиращи регионалните и урбанизирани структури. Разглеждат се политическото, икономическото, социалното и технологичното развитие на съвременна Европа.**

УЧЕБЕН ПРОЦЕС
ОКС и ОНС по урбанизъм

- **По-широк контекст на планирането - През третата година студентите задълбочават познанията си в областите управление, законодателство и администриране. Широкият спектър от избираеми модули позволява на студентите да се ориентират към привлекателна за тях сфера.**
- **Приложен урбанизъм - В последната година от бакалавърската програма студентите използват натрупаните теоретични и практически познания за самостоятелно взимане на решения и прилагат научените подходи за планиране на динамично променящата се среда, спазвайки етичните норми на професията. Последният семестър е посветен на изготвяне и защита на дипломната работа.**

Магистърска програма, 2 лекционни семестъра + 1 дипломен семестър

Магистърската програма по урбанизъм надгражда част от модулите на бакалавърската програма чрез по-сложни теми и изисква повече самостоятелна подготовка. От друга страна в програмата навлизат нови икономически, технически, мениджърски и управленски модули, които подготвят младите урбанисти за професионална реализация на по-високи равнища в публични и частни организации.

Магистърската програма е подходяща за студенти и от други направления, тъй като урбанизмът е професия с широко поле на реализация и голяма част от завършилите специалността се насочват в разнообразни стратегически и оперативни сфери на пространственото планиране и управление.

Проф. Александров коментира нуждата от магистърската степен:

"За надграждане и продължаване на обучението в магистърската степен има определен интерес, като в първите години броят на бакалаврите-урбанисти, които преминават в магистратура, беше почти сто процента. В последните години има известен несъществен спад, но за сметка на това се появяват желаещи от други специалности, главно архитекти, да придобиват магистърска степен по урбанизъм. Това идва да покаже, че магистърската степен е необходима – и следва да бъде твърдо избирана и завършвана от бакалаврите-урбанисти."

Докторска степен

За тази образователна и научна степен могат да кандидатстват студентите със завършена магистърска степен. Архитектурен факултет обявява конкурси за докторанти в различни сфери, включително по урбанизъм. Избирайки между редовна и задочна форма на обучение, докторантите разработват своите научни трудове под ръководство на преподаватели от катедра „Градоустройство".

УЧЕБЕН ПРОЦЕС
Учебни модули: ОКС "Бакалавър"

Програмата по Урбанизъм предлага на студентите комбинация от задължителни и избираеми модули. По този начин студентите сами могат да се насочат към областта, която представлява интерес за тях. Обучението се провежда под формата на лекции, семинари и практически занятия, поради което изисква сериозна самоподготовка в извънучебно време. Създават се предпоставки за студентите да развиват своето критично мислене, подход и собствена позиция за различните политики и проекти, което предполага търсене на литературни източници, български и чуждестранни, и активно участие в семинарите и дискусиите.

През годините на обучение се организират разнообразни практики, стажове и посещения в частни фирми и публични институции. Освен това широкият спектър от външни специалисти, постоянни и гост-лектори, допринася за формирането на богатото разбиране за света, необходимо на младите урбанисти. В следващите страници ще се запознаете с учебните модули, изучавани през годините. Те са разделени на 3 групи: задължителни, избираеми и проект (виж легендата в долната част на страницата).

„Ще тръгна без очаквания", си казвам и се озовавам пред УАСГ. Събираме се цялата група и тръгваме...накъде? „Към Южния парк". Един час по-късно вече сме там и ни се поставя първата задача. „Откъде минахме и какво видяхме". Първата ми мисъл е: „нямам никаква идея". През цялото време докато вървяхме ми бяха много по-интересни реакциите на новите хора, с които съм се запознала, нещата, които споделят и начинът, по който го правят. Бях си поставила за цел по-скоро да анализирам тях, отколкото градската среда. Един месец по-късно, ходейки до някого, освен него забелязвах и „фона".

Този модул ме научи да бъда по-наблюдателна, да си задавам въпроси за заобикалящата ме среда и съответно да търся отговори.

А: „Добре...Ако го направя така ще бъде ли вярно ?"

Б: "В този модул няма верен или грешен начин, а само твоята гледна точка."

Деспина Кънева, 2-ри курс

Анализ на градската среда

Това е един от основните модули, изграждащи разбирането за града. Град София е обект на урбанистично изследване в тази дисциплина, чрез множество посещения и занимания извън лекциионните зали. В комбинация от теоретически и практически занимания, студентите изучават методите за анализ на градската среда и на протичащите в нея процеси, придобиват познания и умения за наблюдение и критично отношение към качествата на средата и методите за въздействие върху нея.

! задължителен ? избираем проект

УЧЕБЕН ПРОЦЕС
Учебни модули: ОКС "Бакалавър"

! *Въведение в урбанизма*

Модулът цели да покаже на студентите същността на професията, въвежда ги в теорията и практиката на урбанизма и ги запознава с някои от най-значимите процеси в тази сфера. Модулът представя различните аспекти от работата на урбаниста – творчеството, законодателството, политиката, икономиката и дава представа за различните възможности за реализация на завършилите тази специалност. Студентите се запознават с историята на урбанизма и огромната социална отговорност на бъдещата си професия.

! *История на урбанизма*

Модулът запознава студентите с историята на градовете от древността до днес, тяхното възникване, разцвет и упадък. Тези познания дават на урбаниста някои от основните инструменти за разбиране на явленията и процесите в съвременния град, влиянието на различни форми на обществена организация - политиката и религията. Проследява се и развитието на науката урбанизъм, различните течения и възгледи, които са формирали градската среда през вековете.

! *Умения за учене и комуникация*

Модулът развива основни умения за ползване на различни информационни източници, техния анализ и приложение в урбанистичната практика. Разглеждат се основи на организацията на работния процес, самостоятелното обучение и подготовка, работата в екип и разпределянето на задачите, както и техниките за графични, словесни и писмени комуникации и за представяне на идеи и проекти. Набляга се и върху чисто техническата страна на процеса учене и различните начини и методи за постигане на по-добри резултати.

УЧЕБЕН ПРОЦЕС
Учебни модули: ОКС "Бакалавър"

! *Урбанистична социология*

Разбирането на обществените норми и процеси, както и поведението на отделната личност са в основата на професията урбанист. Този модул запознава студентите с едни от най-важните аспекти на урбанизма - социалните и културните особености на обществото. Студентите придобиват познания за социологическата структура на населението и нейните пространствени измерения.

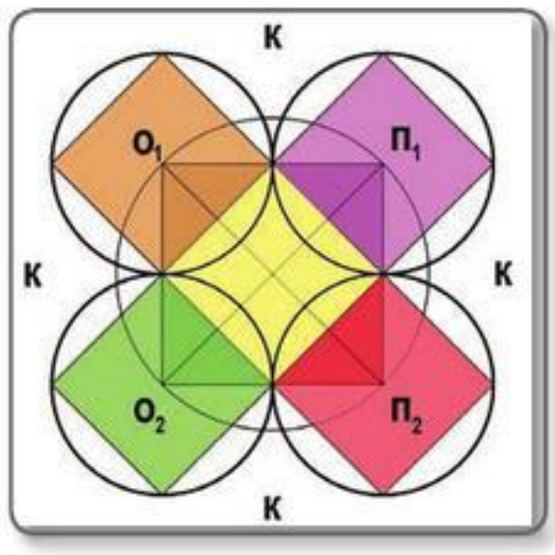

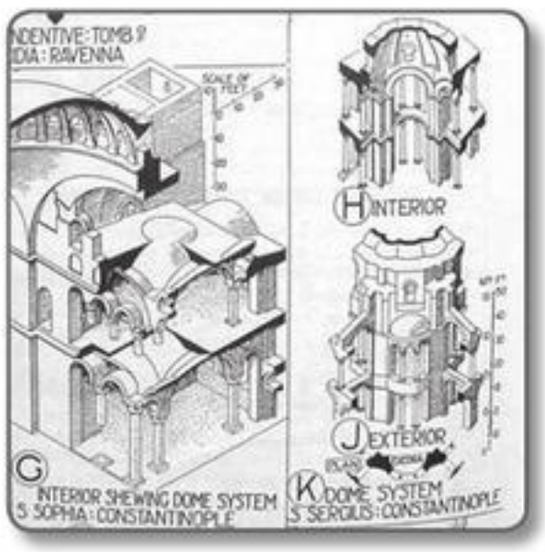

? *История на архитектурата*

Модулът разглежда историческото развитие на архитектурата, появата на нови стилове и течения в изкуството и влиянието им върху градската среда. Тази дисциплина се фокусира върху произхода и развитието на формите и пространствата в града и развива отношение към културното и историческото наследство, неговото опазване и експониране.

? *Компютърно проектиране*

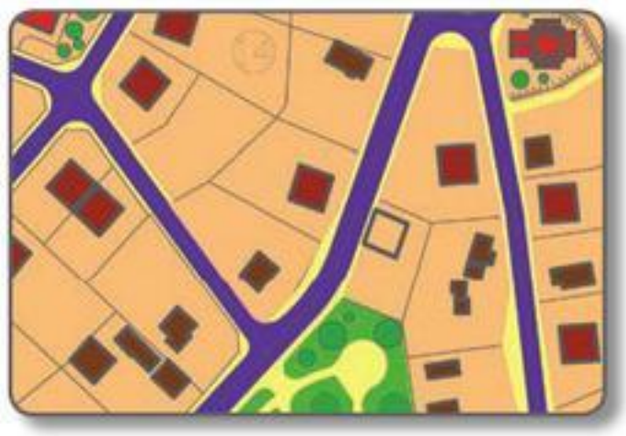

Използването на компютърната графика има широко приложение в областта на урбанизма – от началните етапи на анализ и изследване на пространствените процеси до финалните документи за изобразяване на план, проект или илюстриране на политика. Този модул дава основополагащи познания за CAD системите и методите на компютърното проектране, той създава базата, необходима за усвояването на различните софтуерни продукти, използвани от урбанистите.

? *Рисуване и моделиране*

Част от работата на урбаниста е тясно свързана със знанията и уменията за композиране и организация на градската среда. Този модул запознава студентите с основните принципи на използване на формата и пространството, функцията на цвета и техниките на рисуване. Придобитите познания намират приложение при дизайна на градската среда, уменията за изготвяне на макети и формира културата за графично изразяване на студентите.

! задължителен ? избираем проект

УЧЕБЕН ПРОЦЕС
Учебни модули: ОКС "Бакалавър"

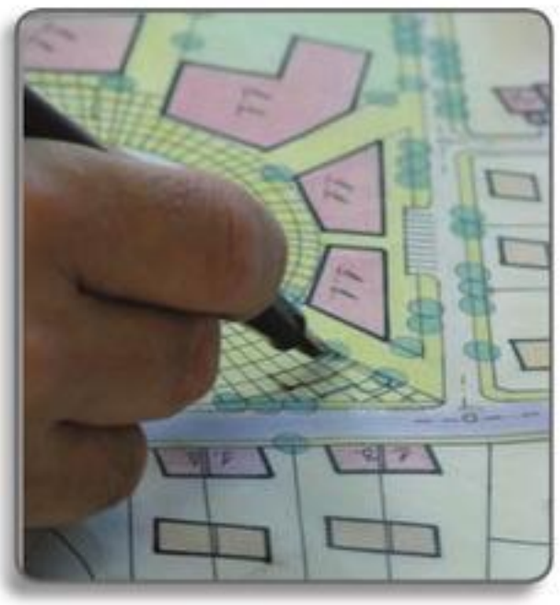

! *Градско планиране*

Модулът запознава студентите с градските пространствени форми и основните елементи в структурата на града. Разглеждат се принципите на градоустройственото проектиране, анализират се характеристиките на пространствата и взаимодействието между човека и средата. Започва по-детайлното изучаване на различните видове територии и параметрите в планирането.

! *Информационни техологии*

Дисциплината запознава студентите с ключовите софтуерни продукти, необходими за работата на урбаниста. Разглеждат се основни понятия в инфрматиката и се развиват умения за компютърна текстообработка, работа с таблици и бази данни и изготвяне на презентации. Познанията, придобити в този модул, са основополагащи за последващото обучение и практика.

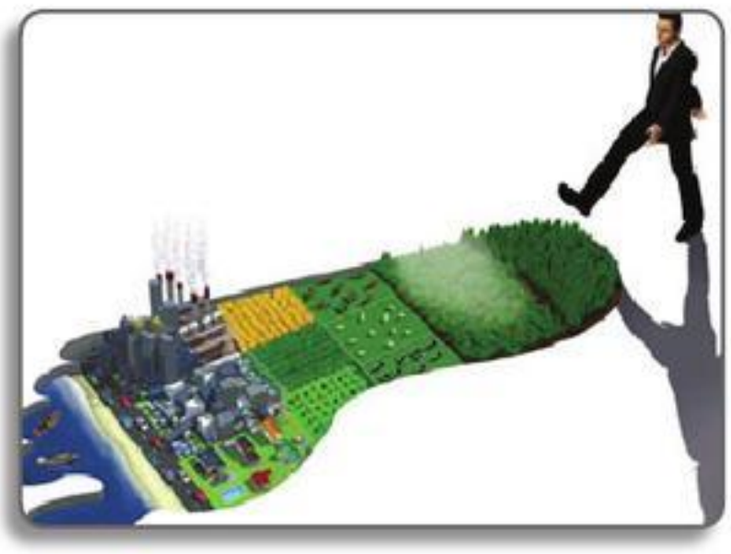

! *Околна среда и устойчиво развитие*

Модулът запознава студентите с идеята за устойчиво развитие и опазване на околната среда, като основен принцип в теорията и практиката на пространственото планиране. Обръща се внимание на взаимната обвързаност на екологичната, социалната и икономическа устойчивост на даден проект или пространствена политика, развива се критично мислене и се разглеждат различни практически мерки за повишаване качеството на градската среда, започвайки с нашия личен принос.

! *Теория на урбанизма*

Модулът разглежда теоритичните постановки в урбанизма, съвременните тенденции и дебати в теорията и практиката на пространственото планиране. Създават се умения за критична оценка и сравнение между различните подходи с оглед социалните, икономически и екологични аспекти на планирането. Модулът възпитава активно отношение към предимствата и недостатъците на средата, търсене на проблемите в нея и тяхното решаване.

! задължителен ? избираем проект

УЧЕБЕН ПРОЦЕС
Учебни модули: ОКС "Бакалавър"

Проект за малко селище

Това е един от първите проекти, по който работят студентите по урбанизъм. Познанията и уменията, придобити през първата година, се използват за формиране на стратегия за развитие на малко селище и конкретно проектно предложение. Студентите разглеждат различни тенденции, сравняват проектни решения и навлизат в комплексния процес на планиране.

? *Въведение в архитектурата*

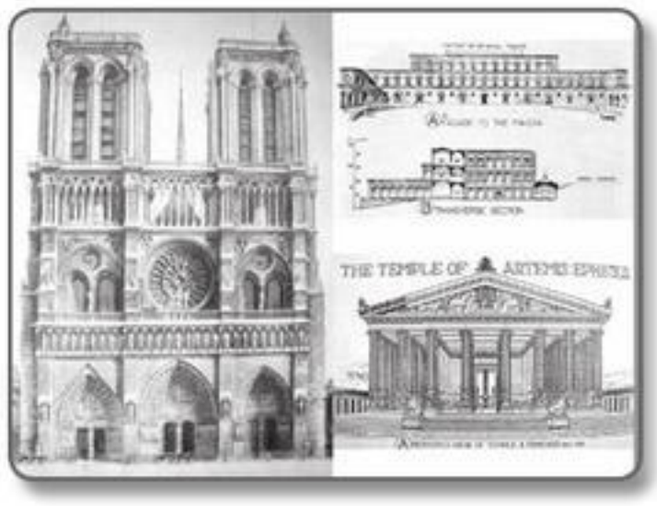

Дисциплината въвежда студентите в принципите на архитектурната композиция и основните типове сгради в градската среда, от величествените здания на властта до личното пространство на дома. В този модул студентите изучават функциите и особеностите на изграждане на различните сгради, както и тяхното позициониране в градската структура.

? *Геодезия*

Модулът предлага основни познания за координатните системи, видовете геодезични измервания и инструментите за тяхното извършване. По време на упражненията студентите работят с геодезически инструменти и извършват измервания в реална среда. Във втората част на лекционния курс се придобиват знания за картите и плановете на територията, тяхната класификация, разграфка и номенклатура. Особено внимание се обръща на топографските и кадастрални планове, включително изработването и поддържането на кадастъра. Придобитите знания са изключително полезни в по-горните курсове на програмата и облекчават подготовката им по други модули.

! *Спорт*

Студентите по урбанизъм имат възможност да практикуват разнообразни спортове в салоните и съоръженията на УАСГ, както и в други зали в град София. Организират се множество извънаудиторни спортно-състезателни дейности и учебно-тренировъчни лагери в планината (база УАСГ - Семково).

! задължителен ? избираем проект

УЧЕБЕН ПРОЦЕС
Учебни модули: ОКС "Бакалавър"

! *Географски информационни системи*

Студентите се запознават с един от основните софтуерни инструменти в сферата на планирането. Редом с теорията, се обръща внимание на практическото приложение на ГИС, като студентите имат възможност да използват научените похвати при разработването на проектите от същия и следващите семестри. Студентите развиват умения за събиране, обработка и анализ на различни видове данни, както и за визуализация на проектните идеи, подготвяйки се за техническите предизвикателства на професията.

! *Градска композиция - I*

Курсът запознава студентите с художествените и композиционните принципи при изграждане на градската среда. Разглеждат се различни сценарии за развитие на дадено градско пространство спрямо неговите функции и прогноза за бъдещо развитие. Студентите изучават връзките между пространствата и обектите на интерес и предлагат подходящи композиции за тяхната организация.

✎ *Проект за градско развитие*

В рамките на модула се разработва проект за градско развитие, разглеждащ града като взаимодействие между природните и материални ресурси от една страна и социалните дейности на жителите от друга. Преминавайки през етапите на анализ, синтез и прогноза за развитие, студентите придобиват разбиране за комплексните градски структури и модулите, които ги изграждат.

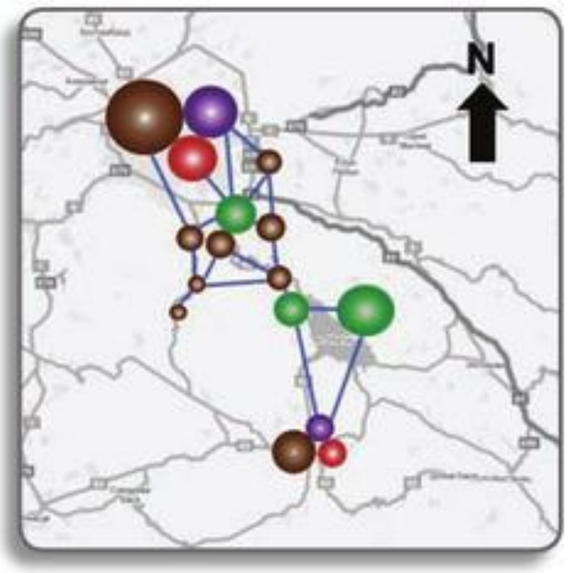

! *Съвременна Европа*

Дисциплината запознава студентите с историята, институционалната структура и най-важните общи политики и инициативи на Европейския съюз. Разглеждат се географските и културните особености на различните държави, придобиват се умения за анализ на онези политики, които имат най-голямо отражение върху развитието на градовете и регионите и допринасят за постигане на социално, икономическо и териториално сближаване.

УЧЕБЕН ПРОЦЕС
Учебни модули: ОКС "Бакалавър"

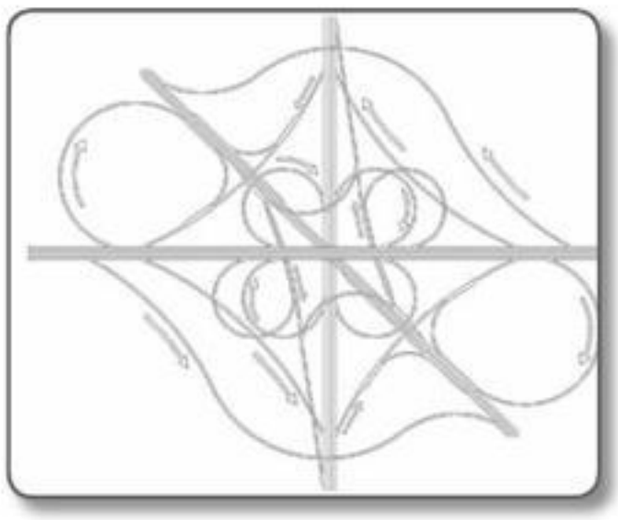

! *Транспортни системи*

Транспортът има значително влияние върху развитието на урбанизираната среда, от пространствена и от функционална гледна точка. Този модул запознава студентите със съвременните предизвикателства и тенденции в развитието на транспортните системи, както и с основните принципи на тяхното планиране. Разглеждат се и се изследват различните видове транспорт, техните взаимовръзки и пространствено отражение, както и влиянието им върху развитието на селищата.

? *Методология на урбанизма*

Модулът разглежда различните методи, прилагани в урбанистичните проекти и изследвания и се стреми да развие у студентите творческо мислене и умения за подбиране на подходящ методологичен инструментариум при изработването на устройствени планове. Студентите изучават отделните етапи, през които трябва да премине работата по един устройствен план и разглеждат алтернативни подходи към даден урбанистичен проблем.

? *Околна среда и устойчиво развитие II*

Това е вторият модул в тази сфера, в който се разширяват познанията, свързани с опазването на околната среда, устойчивото развитие и връзката им с процеса на градско планиране. Включени са практически занимания за студентите в конкретни български общини за разработване на стратегии и политики за устойчиво градско развитие. Дисциплината развива критично отношение към възможностите за приложение на тези подходи в градското планиране и управление.

Планиране на извънградски територии - проект

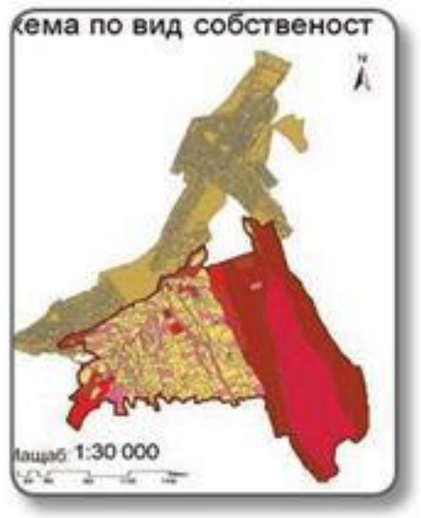

Този проект прилага на практика наученото в лекционния курс, фокусирайки се върху разнообразните функции на извънградските територии и тяхната роля за населените места. Студентите разработват проект за развитие на територия в близост до границите на града, като отчитат нейните географски характеристики, икономическата и социалната ѝ роля за града. Това е модул, в който студентите имат възможността активно да приложат познанията си по географски информационни системи за реализирането на своя проект.

! задължителен ? избираем проект

УЧЕБЕН ПРОЦЕС
Учебни модули: ОКС "Бакалавър"

! *Планиране на извънградски територии*

Фокусът на тази дисциплина е насочен към територите извън градовете. Студентите изучават техники за ограничаване на човешкото въздействие върху неурбанизирани и слабоурбанизирани територии, както и методи за опазване на защитени местности, на земеделски и горски територии. Разглеждат се малките населени места, спецификата на тяхното планиране и развитие.

! *Регионална и градска икономика*

Модулът запознава студентите с процесите и основните принципи в икономиката, като се обръща особено внимание на българските региони, техните характеристики и икономическо развитие. Студентите изучават методи за анализ на икономическото състояние на дадена територия и дефинирането на подходящи мерки за решаване на нейните трудности с цел правилното функциониране на градските и регионалните системи.

! *Статистически методи*

Коректното боравене със статистическа информация е от изключително значение за урбаниста, с оглед на правилното интерпретиране на разнообразните показатели на природната и антропогенната среда. Студентите се обучават да анализират данни, да подбират подходящи източници и да тълкуват резултатите от изследванията за нуждите на проектите, които разработват. Съществена част от работата е свързана със създаването на анкети и обработката на резултатите от тях - начин за събиране на информация, който е широко разпространен в практиката на урбаниста.

! *Урбанистична политика*

Урбанистичната политика моделира начините, по които си взаимодействат градовете и регионите. Тази дисциплина запознава студентите с политическите процеси, които оказват влияние върху урбанизираната среда, разглежда теории и методи за управление на равнище град, регион и държава, както и представя специфични политики (жилищна, енергийна, социална) и тяхното отражение върху населените места.

УЧЕБЕН ПРОЦЕС
Учебни модули: ОКС "Бакалавър"

? *Ландшафтна архитектура*

Дисциплината запознава студентите с въздействието на човешката дейност върху компонентите на ландшафта и с основните принципи на неговото опазване. Придобиват се познания относно видовете ландшафти, техните особености и компоненти, разглеждат се разнообразни световни практики при изграждане на откритите пространства, в устройството на природните и антропогенните ландшафти. Изучават се методите за ландшафтно планиране и проектиране и възможностите за приложението им в разнообразната дейност на урбаниста.

? *Производствени територии*

Зоните за труд са специфични територии в градската структура. Този модул задълбочава познанията на студентите относно предизвикателствата и тенденциите в развитието на производствените зони, акцентирайки върху съвременните архитектурно-градоустройствени проявления в урбанизираната среда. Студентите прилагат наученото в проект за конкретна територия от български град.

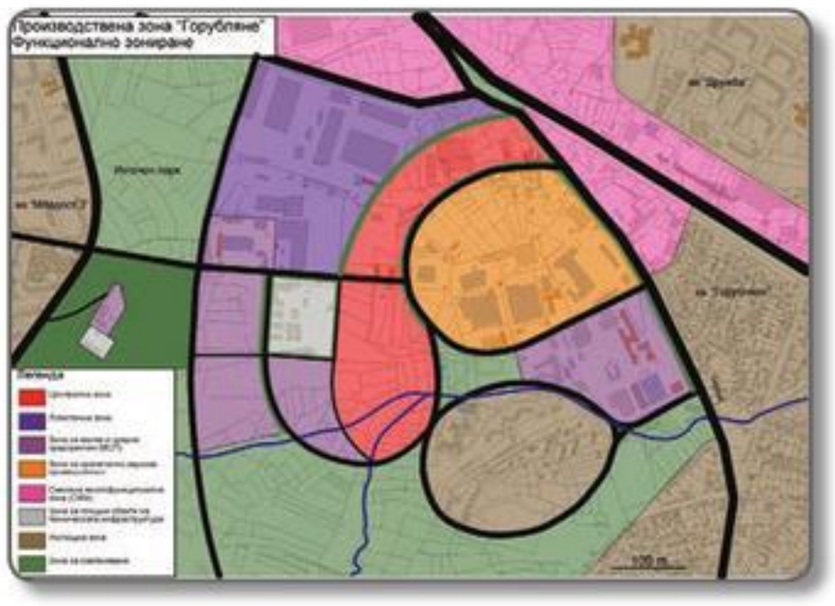

? *Социална инфраструктура*

Модулът се фокусира върху същността на социалната инфраструктура, нейната роля за обществото и място ѝ като елемент от териториалните системи в урбанизираните територии. В тази дисциплина студентите се запознават с принципите на организиране и функциониране на отделните подсистеми и основните обекти в тях като училища, поликлиники, социални заведения и други, чрез което обогатяват познанията си за пространствено планиране и прилагат новите познания в следващите си проекти.

! задължителен ? избираем проект

УЧЕБЕН ПРОЦЕС
Учебни модули: ОКС "Бакалавър"

Проект за развитие на регион

Този проект развива у студентите нови умения за интегрирано управление на по-голяма териториална единица - регион. С оглед на ресурсите, урбанистичния потенциал и обществените ценности, студентите разработват стратегически проект за развитие, обхващайки различни урбанизирани и природни територии. Работата върху толкова голяма територия е новост за студентите и изисква прилагането на различни познания и техники на планиране, които са застъпени в модула по регионално планиране от същия семестър.

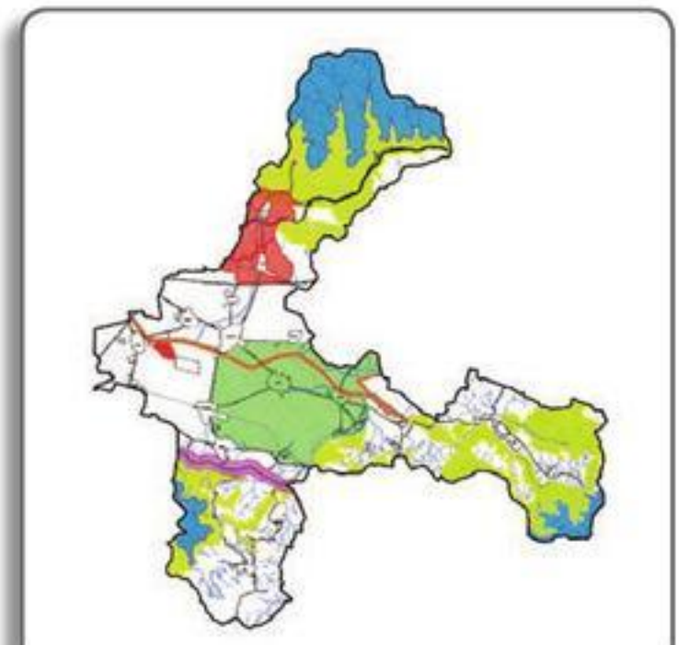

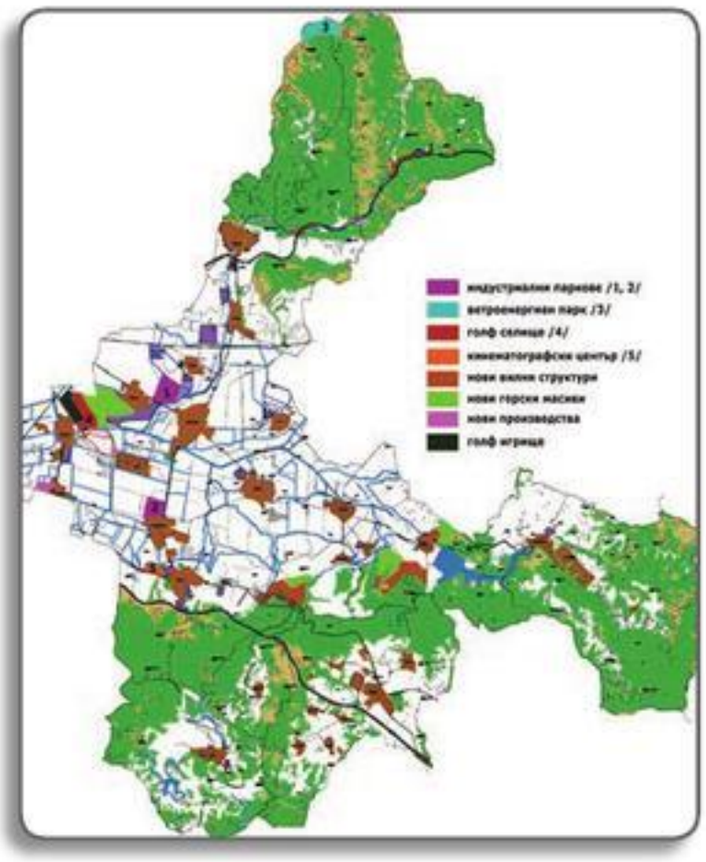

Регионално планиране

Дисциплината запознава студентите с историята и методологията на регионалното планиране, предоставяйки необходимите познания за разработването на проекта за развитие на регион. Разглеждат се природните и антропогенните характеристики на региона, както и нормативните, функционалните и социалните аспекти, влияещи върху развитието му. В този модул студентите развиват по-мащабно мислене и се научават да разглеждат територията като едно цяло с разнообразни връзки и взаимодействия между отделните ѝ елементи.

Техническа инфраструктура

Дисциплината запознава студентите с основите на инфраструктурните системи в урбанизираната среда и връзката им с нейното развитие. Студентите придобиват основни познания за функционирането и планирането на техническата инфраструктура на населените места. Разглеждат се методите за намаляване на въздействието върху околната среда на ВиК мрежите, електропреносната мрежа и т.н.

! задължителен ? избираем проект

УЧЕБЕН ПРОЦЕС
Учебни модули: ОКС "Бакалавър"

"В рамките на този сериозен и отговорен модул се изучава един от основните инструменти на урбаниста – ЗУТ (Закон за устройство на територията). Всички студенти от нашата специалност са чували за него и онези, които все още не са го изучавали, смятат, че е много труден за усвояване. Аз мисля обаче, че доц. арх. Йордан Търсанков се справя отлично със задачата си да разясни тъкностите на закона и да го направи разбираем и приятен. Когато навлизат в този модул студентите прилагат и разширяват знанията си, получени в предните 2 курса и се научават да четат „библията" на урбанистите."

Христина Ковачева, 4-ти курс

! *Урбанизъм и законодателство*

Този модул въвежда студентите в действащата нормативна уредба на България, касаеща професията на урбаниста. Студентите се научават да съблюдават нормативите и регламентите при изграждане на урбанизираната среда и да оформят законосъобразно проектните си предложения. Представя се широкият спектър от наредби за изграждането на конкретни обекти, и се развиват умения за взимане на решения при изключения и казуси.

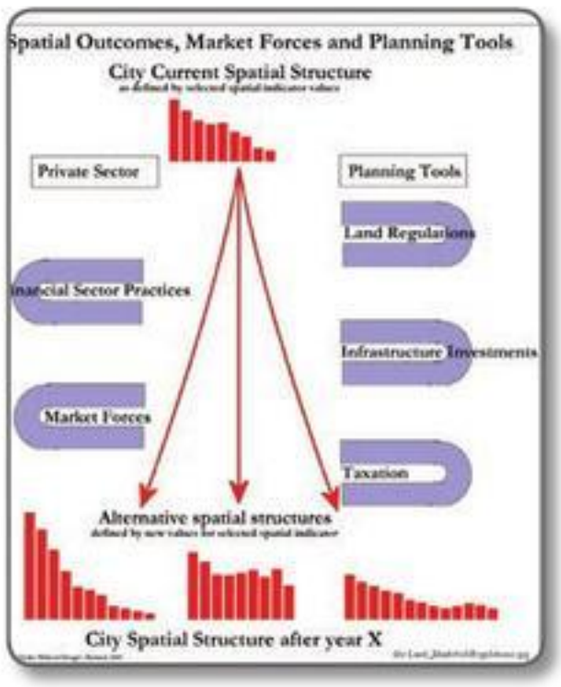

! *Финансиране на урбанистичното развитие*

Дисциплината запознава студентите с принципите и инструментите, чрез които се финансира урбанистичното развитие. Разглеждат се критериите за ефективност на икономическите решения и се придобиват познания за недвижимата собственост и предприемаческия сектор. Тези познания помагат на студентите да разберат икономическите процеси, стоящи зад промените в града, както и зад политиките, които ги провокират.

? *Културна антропология на града*

Тази дисциплина разглежда проблемите на урбанизираната среда като поле за пространствена изява на разнообразни културни общности. Студентите се обучават в различните възможности за прочит на града и методите за въздействие върху неговото развитие. Набляга се на онези пространства от града, които, в повечето случаи, остават незабелязани, но са носители на характерния дух на мястото. Изследването и анализирането на тези места помагат за оформянето на един различен поглед върху градското пространство у бъдещия урбанист.

УЧЕБЕН ПРОЦЕС
Учебни модули: ОКС "Бакалавър"

? *Градски дизайн*

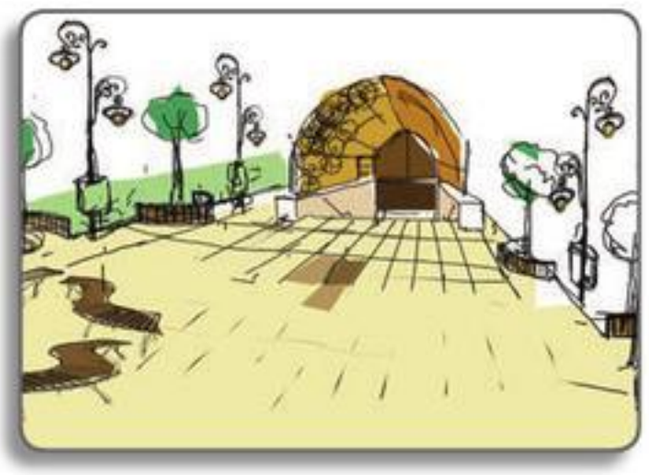

Дисциплината предлага на студентите да задълбочат познанията си за градския дизайн и по-конкретно - за обзавеждането на градските пространства с различни съоръжения и произведения на изкуството. Студентите разработват практическа задача, в която съчетават удовлетворяването нуждите на населението с естетическото си виждане за една по-привлекателна и уютна градска среда, съчетаваща и балансираща цветове и форми.

„Градският дизайн е едно от трите основни подразделения на урбанизма. Този модул е особено интересен за онези студенти, които са по-скоро художествени натури и имат усещане за естетика. Той предлага изграждането на умения както за съставянето на подробен устройствен план, така и за вникването в архитектурния облик на средата. Всеки от нас някога се е чувствал подразнен, когато се натъкне на сграда или сгради, на които сякаш не им е там мястото. В този смисъл градският дизайн помага да се осмисли градската среда като архитектурна цялост, посредством проекти и упражнения, включващи занимания с фасади, силуети, височини и детайли."

Христина Ковачева, 4-ти курс

Жилищни структури - проект

Проектът фокусира вниманието на студентите върху планирането на жилищни територии, тяхната хармонична вътрешна организация и комуникация с околните такива. Студентите изготвят Подробен устройствен план - План за застрояване и прилагат научените норми в жилищното строителство, планират озеленени площи, паркоместа, пешеходни алеи и организират транспортните връзки и обслужващите обекти в територията.

! *Системи за пространствено планиране в Европа*

Дисциплината представя и разглежда разнообразните подходи за пространствено планиране и управление в различните европейски държави и обяснява обвързаността на тези процеси с националната специфика на страните. Проследяват се закономерностите в развитието на планирането в Европа през последните десетилетия, преповтарящите се предизвикателства пред европейските градове, заедно с утвърдилите се в различни ситуации методи за успешното им преодоляване. Модулът създава разбиране за планирането като непрекъснат процес, съчетаващ действие и резултат.

! задължителен ? избираем проект

УЧЕБЕН ПРОЦЕС
Учебни модули: ОКС "Бакалавър"

! *Социална политика*

Модулът разглежда спецификата на различните социални процеси и отражението им върху урбанистичното развитие. Студентите изучават структурата и поведението на обществото, за да могат да предложат чрез своите проекти спокойна и здравословна среда на обитаване, която да посрещне нуждите на жителите и да осигури възможност за развитие и просперитет на обществото и на отделната личност.

! *Теория на управлението*

Дисциплината представя управленските теории и предоставя възможност за развитие на уменията, необходими за практическата работа на урбаниста с оглед различните типове организационно поведение и култура. Придобиват се познания за основните елементи на управленската теория – планиране, организиране, лидерство и контрол. В семинарните занятия студентите развиват и упражняват управленските си качества, които ще им бъдат необходими при ръководене на проектантски екипи в тяхната професионална реализация.

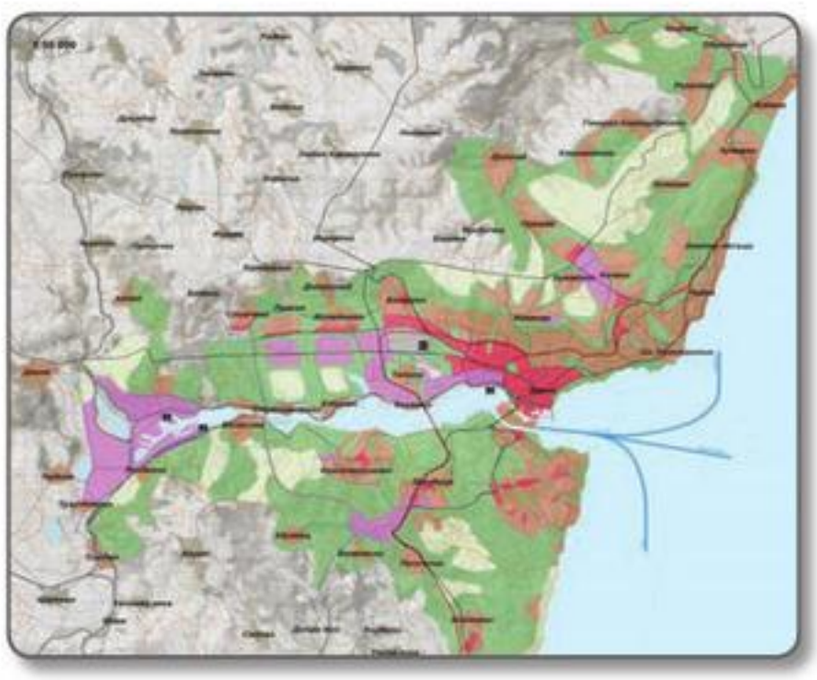

! *Урбанизъм и администрация*

В практиката си урбанистите общуват с различни административни нива и този модул предлага на студентите възможността да допълват знанията си за йерархията, задълженията на различните структури и ефективната комуникация помежду им. Студентите се запознават с видовете институции в урбанистичната практика – тяхната структура, управление и системи за финансиране. Съществена част от познанията, залегнали в модула, са различните процедури по създаване, одобряване и изменение на устройствените планове.

! задължителен ? избираем проект

УЧЕБЕН ПРОЦЕС
Учебни модули: ОКС "Бакалавър"

? *Жилищна политика*

Модулът запознава студентите с жилищните политики на европейските страни, с положителни и отрицателни примери за планиране, проектиране, за изграждане и обновяване на средата за обитаване и жилищния фонд. Разглеждат се стратегии и политики за осигуряване на жилища за различни социални и възрастови групи, изясняват се подходите при задоволяване на разнообразни потребности, търси се балансът между стандарта на живот, спешното решаване на въпросите, свързани с настаняването на големи групи от хора и личните потребности на човека от дом.

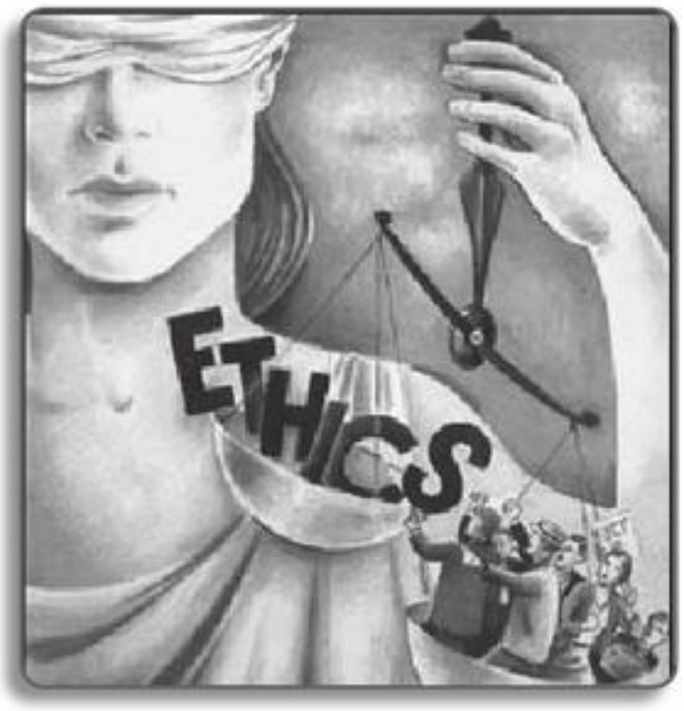

? *Професионална етика- I*

В рамките на модула се коментират моралните ценности и смисълът на професията урбанист. Показва се ясно разликата между закон и етичност и това, че не всичко, което е законно, е полезно за обществото. Студентите разбират отговорността на професията си да създават среда за множество хора - задача, която трябва да се постави над личните интереси на проектанта и инвеститора.

? *Управление на земи и имоти*

Модулът развива умения за управление на земи и имоти и свързаните с тях въпроси относно разработване, оценяване и финансиране на проекти. Студентите изготвят бизнес план, като обръщат внимание на финансовата възвръщаемост и оперативната производителност за подобряване и реконструкция на недвижимите имоти.

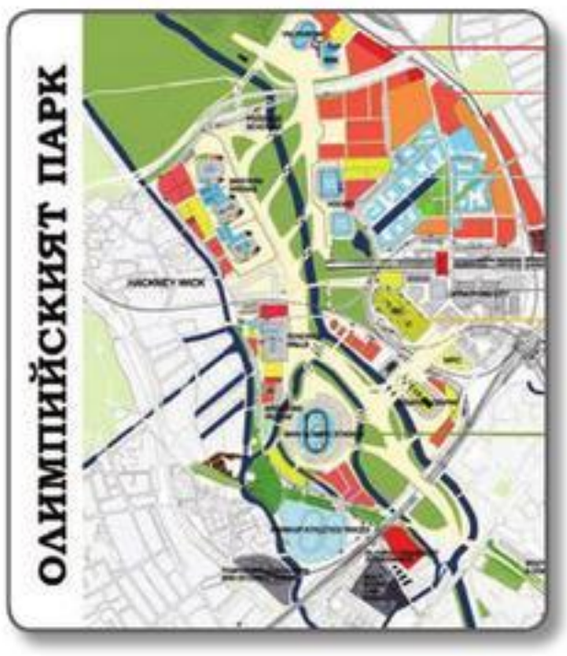

! *Градско обновяване*

По-голямата част от работата на урбаниста в днешно време е фокусирана върху обновяването и рехабилитацията на вече урбанизирани територии. В този модул студентите се запознават с факторите, влияещи върху градското развитие и упадък, чрез анализ на примери от световната практика. Те придобиват знания и умения за възстановяване на градовете и на отделни зони, за управлението, организацията и реализирането на плановете за градско обновяване, за източниците и начините на финансиране, за контрола и за формите на публично участие. Застъпени са въпросите за планиране на големи събития, за обновяване чрез мащабни проекти, за градския маркетинг и промяната в облика на градовете.

! *Научни методи*

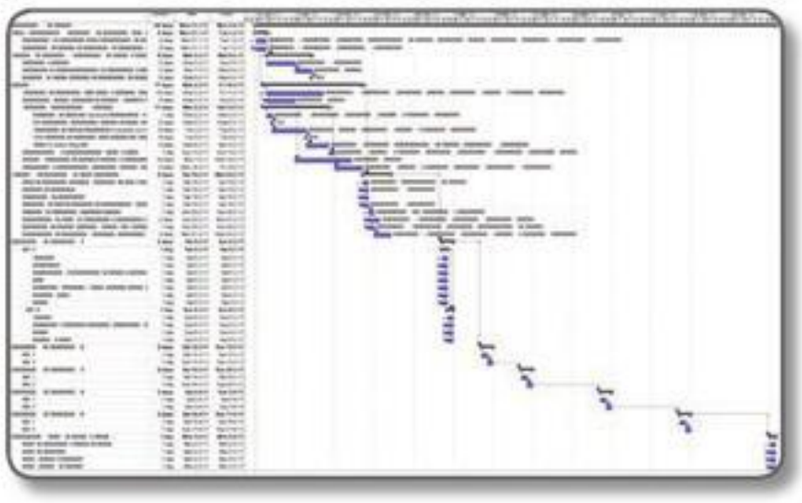

Дисциплината запознава студентите с основните методи за съставяне на бази данни, с подготовката, структурирането и представянето на информация за целите на тяхната дипломна работа и на проекти в урбанистичната практика. Младите специалисти придобиват умения за обосноваване и структуриране на своите изследвания и използването на количествени и качествени методи за научен анализ и синтез.

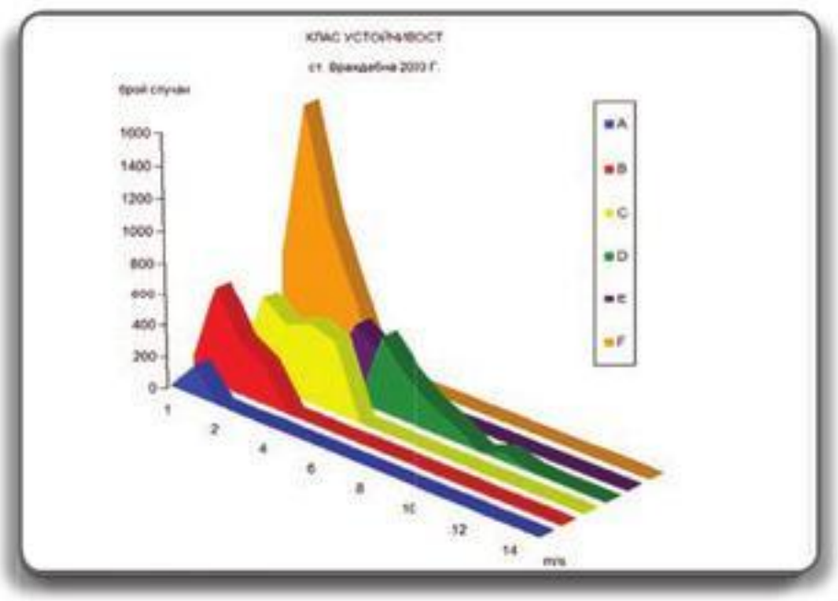

! *Оценка на въздействието върху околната среда*

Тази основополагаща дисциплина запознава студентите с политиката за опазване на околната среда и оценката на въздействието на урбанистичното развитие върху нея и хората. Създават се умения за определяне на проблемите по природни компоненти в рамката на разнообразни казуси, разработвани от студентите, и формулиране на препоръки за намаляване на вредните въздействия. Студентите усвояват изготвянето на основни документи в сферата на урбанизма като Оценка на въздействието върху околната среда (ОВОС), Екологична оценка (ЕО) и Оценка за съвместимост.

УЧЕБЕН ПРОЦЕС
Учебни модули: ОКС "Бакалавър"

Проект за градска реконструкция

Този модул дава възможност на студентите да приложат на практика наученото от лекциите по Градско обновяване - техниките и политиките на обновяване от една страна, но и внимателния подход към културните и социални аспекти от друга. Чрез разработването на проекта се придобиват познания относно връзките между преструктурирането на икономическите, социалните и пространствените елементи на града и отражението на тази намеса върху него.

Това, което ми харесва най-много в образованието по урбанизъм е че всички проекти, които разработваме, са реални и актуални, касаещи проблеми на средата, чието решение в момента се търси. С преподавателите и колегите от моя випуск използвахме подходи и приложихме методи, аналогични на тези, които се изискват при разработването на Интегрираните планове за градско възстановяване и развитие (ИПГВР) още преди такива да бъдат разработени в България. Сега много мои колеги имат възможността да участват като стажанти и експерти в изготвянето на ИПГВР именно поради добрата подготовка, която преподавателите ни дадоха.

Мария Иванова,
2-ри курс магистратура

! *Управление на проекти*

Студентите по урбанизъм придобиват необходимите им познания за ефективно управление на проектите във всички фази на жизнения им цикъл. Работейки в екипи, младите специалисти научават похватите при планиране и изпълнение на проекти, координацията на различните професионалисти, разпределението на задачи и отговорности за постигане на поставените цели и изпълнение в определените срокове.

? *Съвременна урбанистична практика*

Модулът запознава студентите с актуалните процеси и тенденции в съвременната урбанистична практика. Той включва посещения на изявени специалисти от страната и чужбина, работещи в различни сфери на урбанистичното планиране и управление. Студентите навлизат в комплексната среда от професионални мнения, приоритети, конфликти и партньорства в съвременния свят.

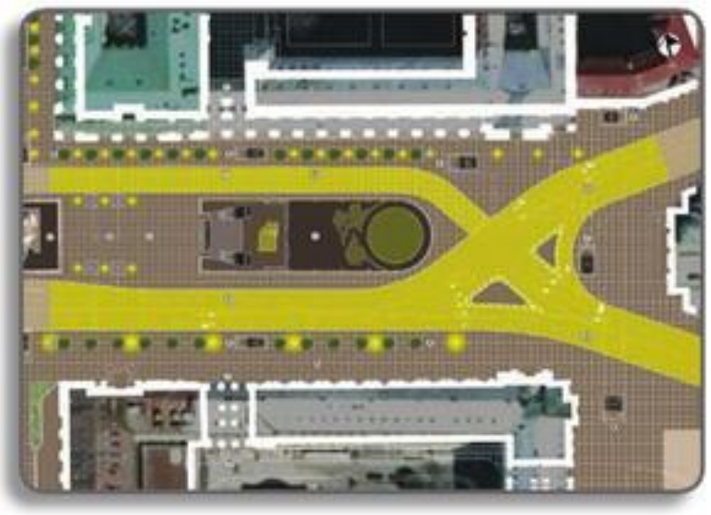

! задължителен ? избираем проект

? *Културно наследство*

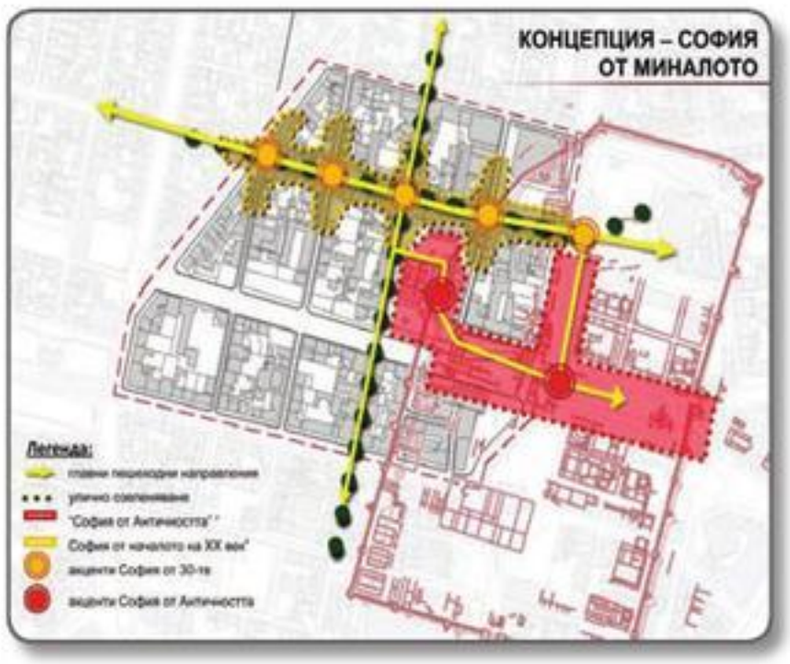

Културното наследство е гордостта на всяка държава, а неговото опазване - белег за нейната цивилизованост. Този модул запознава студентите със значимостта на различните видове наследство като акцентира върху пространственото им измерение и градоустройствените мерки за тяхното опазване и експониране. Освен законодателните и техническите аспекти на тази материя, студентите разглеждат методите за пълноценното интегриране на обектите на КИН в живота на града и жителите му.

Културно наследство е модул, който препоръчвам на всички по-млади колеги. Дори и да не си заинтересован толкова от културното наследство и историческите пластове в градовете да са камъни за теб, посещението на модула разширява кръгозора ти. След модула „Културното наследство" желанието ми да науча още повече за него ме провокира да се запиша в курс за опазване, управление и популяризиране на културното наследство в градовете. Начинът на представяне на материала е толкова увлекателен и интересен, че искаш още и още!

Пламен Апостолов, 2-ри курс магистратура

? *Туристическо планиране*

Този модул се фокусира върху изучаването на туристическите ресурси, техния потенциал и ефективното им използване в туристическото планиране. Разглеждат се различните туристически услуги и класификациите на специфичните територии и региони с потенциал за развитие на туризма. Студентите придобиват знания и умения за прилагане принципите на устойчивото туристическо планиране на планински и морски курорти, на алтернативни форми на туризъм, както и за опазване на околната среда от туристическа и строителна експанзия.

УЧЕБЕН ПРОЦЕС
Учебни модули: ОКС "Магистър"

Макро и микроикономика

Дисциплината запознава студентите с основите на макро и микроикономиката. Чрез разбиране на икономическите процеси за използването на ресурсите и за спецификата на пазарите, студентите придобиват ключови познания за ролята на бизнеса и на държавата във формирането на урбанизираната среда.

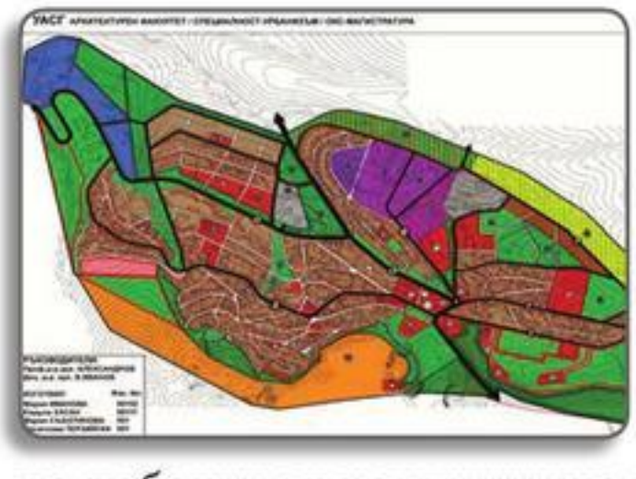

Проект - ОУП на град

Проектът се основава на реален проект за ОУП на български град и поставя същата задача на студентите. Те се запознават с етапите на работа по ОУП и имат възможност да се срещнат със специалистите и консултантите от екипа, разработващ проекта, с които да дебатират различните решения и да се докоснат до истинската практика.

Теория на урбанизма - II

В рамките на този модул студентите се запознават в дълбочина със съвременните тенденции в теорията на урбанизма. Обръща се голямо внимание на самостоятелната подготовка и се изследват промените в разбиранията, подходите и прилаганите решения при преодоляването на разнообразни предизвикателства в сферата на урбанизма. Дисциплината развива критично мислене към методите на урбанистично планиране и допринася за ясно оценяване на техните предимства и недостатъци.

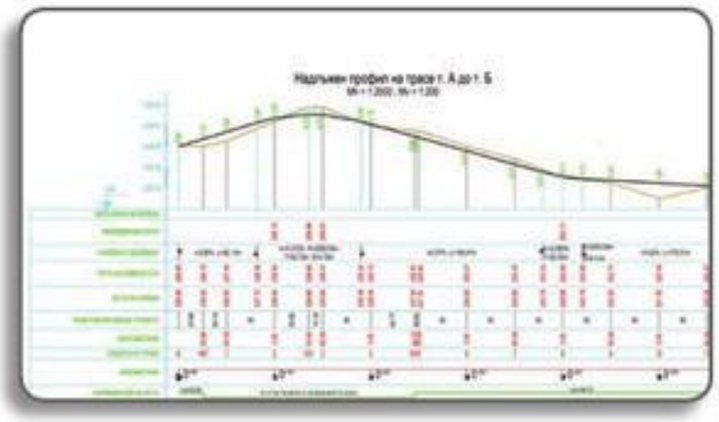

Транспортно планиране

Дисциплината съчетава теоретична и практическа част на планирането на транспортните мрежи и съоръжения. Първата запознава студентите с еволюцията на транспортната политика и нейното отражение върху земеползването, а втората поставя конкретна задача за изучаване на инструментите за транспортно планиране. По този начин студентите се запознават с методиката на работа на техните колеги, изграждайки добра база за проекти, свързани с транспорт и мобилност.

УЧЕБЕН ПРОЦЕС
Учебни модули: ОКС "Магистър"

? *Географски информационни системи - II*

Вторият модул, посветен на тези системи, се фокусира върху създаването и подготовката на данни за работа в ГИС среда. Студентите получават по-задълбочени познания по отношение на коректното и ефективно систематизиране на данните, което могат да приложат на практика в модул "Проект - Общ устройствен план (ОУП) на град".

? *Интегрирано управление на крайбрежни зони*

Дисциплината запознава студентите с теорията и практиката на интегрирано управление на крайбрежието и прилежащите му територии. Основният фокус е поставен върху опазването на природните и културните ресурси, както и върху гарантирането на социалната справедливост при тяхното ползване. Студентите се запознават със световната и европейската практики по управление на тези зони и идентифицират възможностите за развитие и опазване на българското крайбрежие.

? *Управление на проекти – II*

Модулът надгражда предходната част от бакалавърската степен, запознавайки студентите с организацията на работата и взаимодействията на участниците в даден проект. Разглеждат се човешките, информационните, финансовите и времевите ресурси в процеса на планиране.

Интегрирано планиране - проект

Модулът събира студенти по урбанизъм и архитектура за разработване на проект, фокусиран върху актуален урбанистичен проблем и интегриращ политиките на различни икономически сектори за справяне със социални и икономически предизвикателства. Студентите получават възможност за съчетаване на подходите на двете специалности за постигане на обща цел, което да ги подготви за бъдеща съвместна работа.

! задължителен ? избираем проект

УЧЕБЕН ПРОЦЕС
Учебни модули: ОКС "Магистър"

! *Статистически методи - II*

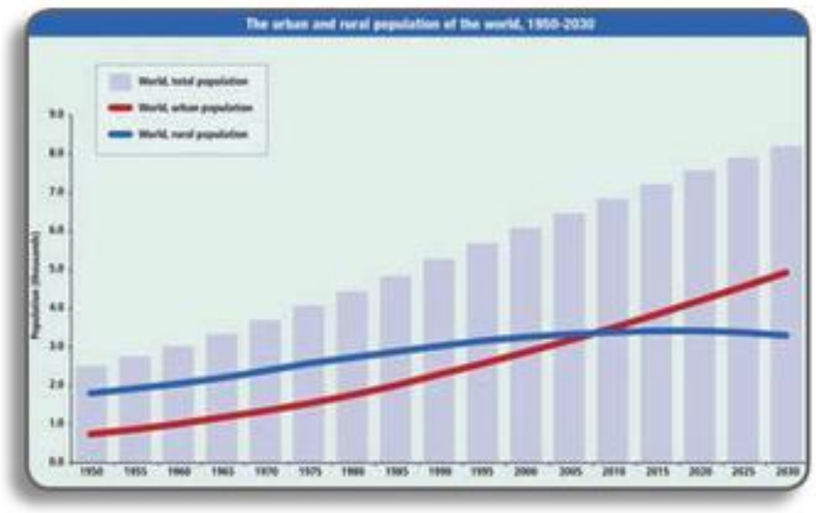

Дисциплината дава възможност на студентите да приложат на практика наученото през първия модул по статистически методи. Разработва се изследователска курсова работа, търсеща зависимост между различни явления и процеси, използвайки реални статистически данни за територия по избор на студента. Развиват се умения за прилагане на различните техники за анализ в урбанистичната практика и тълкуване на резултатите за целите на проекта.

! *Стратегическо управление*

Дисциплината запознава студентите с основните концепции в стратегическото управление на една организация и дава познания за характеристиките на външната и вътрешна ѝ обкръжаваща среда. Модулът развива стратегическо мислене, акцентирайки върху ролята на лидерството и конкурентоспособността на организациите.

! *Урбанистични политики и програми на ЕС*

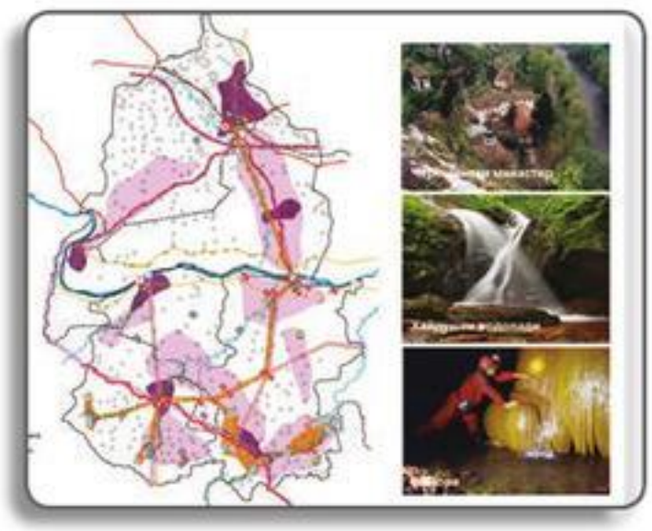

Модулът запознава студентите с текущите политики и програми на Европейския съюз в сферата на устойчивото градско развитие, както и с фондовете за тяхното финансиране. В рамките на модула, студентите разработват проект за усвояване на средствата от ЕС, чрез стратегическа програма за развитие на дадена община или група общини.

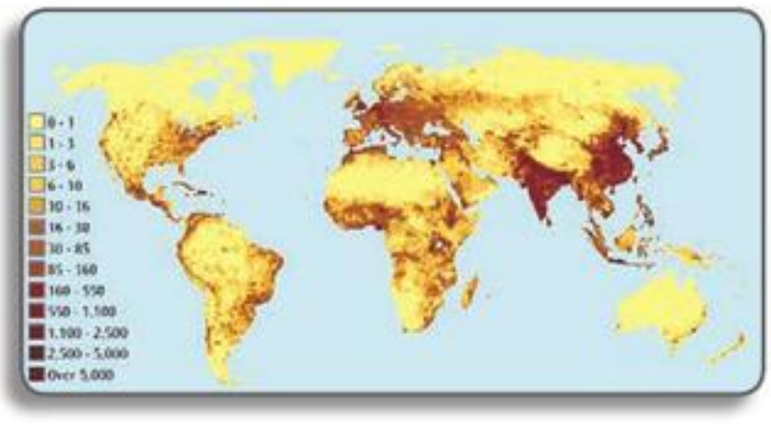

? *Глобализация и урбанистично развитие*

Модулът запознава студентите с основните теории за глобализацията и нейното отражение върху урбанистичното развитие в света. Разглеждат се промените в световните и глобални градове и се разработват курсови задачи за някои от тях, което позволява на студентите да се запознаят в дълбочина с конкрентни предизвикателства на тези градове.

УЧЕБЕН ПРОЦЕС
Учебни модули: ОКС "Магистър"

? *Градска композиция - II*

Дисциплината надгражда първия модул в тази област, разглеждайки принципите на обемно-пространствена организация на градската среда. Студентите се запознават с проявленията на изобразителните изкуства и архитектурата в града.

? *Професионална етика - II*

Тази дисциплина задълбочава познанията относно моралните ценности на професията урбанист. Студентите дискутират въпроси, свързани с етичните норми в съвременното общество и в урбанистичната практика и разглеждат казуси от българската реалност.

! *Чужд език*

Образованието по урбанизъм предлага широк поглед върху световната теория и практика, поради което изучаването на чужд език е задължително за всички студенти както в бакалавърската, така и в магистърската програма. Предлага се обучение по английски, немски или френски език на различни нива, с особено внимание към терминологията, използвана от специалностите в УАСГ. За чуждестранните студенти е предвиден модул български език.

Тази глава представя мнението на група студенти за изучаваните модули. Това не е официалната анотация на специалността. Повече информация относно изучаваните дисциплини може да намерите на официалния уеб-сайт на УАСГ - http://uacg.bg .

УЧЕБЕН ПРОЦЕС
Работа в екип

Работата на урбаниста оказва силно влияние върху различни сфери от живота на обществото и далеч надхвърля чисто пространственото планиране. Урбанистът е комуникативна личност с широк кръгозор, която има много важна роля в своя колектив - да намира разбирателство с всеки един участник в процеса на изготвяне на плановете, тяхното осъществяване и управление.

Умението за колективна работа е едно от най-важните за нашата професия, затова неговото развиване е залегнало в учебната програма на специалността от самото начало. Всяка година в много от модулите студентите се разделят на екипи, за да разработват заедно своите курсови работи, презентации и проекти. Освен помежду си, те развиват комуникационните си умения и съвместно с колеги от други специалности. В магистърската програма урбанистите работят в колектив с архитекти. Извън университета, много от тях участват в проекти и със студенти от други специалности като Ландшафтна архитектура, което дава на бъдещите специалисти ценния опит от интердисциплинарен подход към поставената задача.

За да може един екип да функционира добре, са необходими набор от умения, които студентите придобиват по време на обучението си. Всеки един член на екипа трябва да има ясна представа за общата цел и метода за нейното реализиране. Колективната работа е голямо предизвикателство, което учи на общуване, изслушване, търпение, компромис. Тя развива у студента умението да се аргументира и да отстоява позицията си, но също така да се вслушва в чуждата гледна точка и да приема доводите на събеседника. Тук желанието за самоизява може да остане на заден план, за да се постигне възможно най-качествен резултат. Уважението един към друг помага за разбирателството и сплотяването на колектива. Това от своя страна създава една приятна атмосфера за работа, предразполагаща всеки участник да се чувства спокоен да изразява себе си, своите идеи и творчески способности. Когато има хармония между отделните участници, работата върви гладко, а поставените от преподавателите задачи се изпълняват с лекота. Това е една малка школа за бъдещите професионалисти, чиято най-тежка задача ще бъде свързана с координацията на екипи от най-различни специалисти.

УЧЕБЕН ПРОЦЕС
Практика след 1-ви курс

„Когато пристигнахме в Габрово, бяхме радушно посрещнати от главния архитект на общината – арх. Татяна Стойкова, която ни запозна както с любопитните факти и шегите за града, така и с неговия устройствен план, проектите и тенденциите за неговото развитие. Научихме много интересна и полезна информация относно историята, географските характеристики, населението и поминъка и функционалното разпределение на територията, а посещението на архитектурно-етнографски комплекс Етъра и архитектурно-исторически резерват Боженци ще оставят трайна следа в съзнанието ни."

Юлия Иванова

След всеки курс, през лятната ваканция, студентите се срещат с практическата страна на урбанизма. Целта е да се запознаят с представители на различни институции - държавни, общински и частни и да придобият знания и опит, които трудно се преподават в лекционните зали.

Практиката след първи курс се провежда в рамките на две седмици. През първата студентите имат възможността да опознаят София - доц. д-р арх. Елена Димитрова и доц. д-р арх. Валери Иванов влизат в ролята на екскурзоводи като представят различните лица на столицата от градоустройствена гледна точка. През тази седмица паметниците на културата придобиват нов, професионален смисъл в съзнанието на студентите, а планината Витоша се превръща в предпочитано място за разходки на онези, които не са я посещавали дотогава.

Втората седмица е посветена на срещи с кметовете и главните архитекти на общините Елена, Велико Търново, Габрово и др. и на посещение на Боженци, Арбанаси и Етъра. Студентите, водени от доц. арх. Йордан Търсанков, се запознават с Общите устройствени планове на общините и имат възможност да задават различни въпроси, касаещи работата на главния архитект. Архитектурно-историческите и етнографски комплекси разкриват на младите специалисти традициите в българския урбанизъм, а приятната атмосфера на лекциите превръщат практиката в интересно, полезно и мотивиращо преживяване за бъдещите професионалисти.

Практика след 2-ри курс

Във втори курс студентите натрупват достатъчно познания, за да изпълнят задачата на лятната практика - а именно да направят анализ на градската среда в определена част на София. След подробни указания от страна на проф. д-р арх. Александър Александров и доц. д-р арх. Георги Бояров, студентите се разделят на екипи и анализират градоустройствените, архитектурните, екологичните, социалните и други аспекти на територията, включена в тяхното изследване. Основно изискване е текстовата част да бъде подкрепена със снимков материал на изтъкнатите в анализа проблеми.

Втората част на практиката се състои в провеждане на анкети във връзка с условията на живот и качеството на градската среда в съответния квартал. Тук важен и интересен за студентите е контактът с местното население. Практиката е отлична възможност за студентите да покажат знанията, които са усвоили през първите две години от обучението си, както при изготвяне на текстовия и графичен материал, така и да се сблъскат реално със статистиката и процеса на събиране на подобен тип информация.

„Тази практика беше много ползотворна за нас. Чрез нея придобихме нови умения и затвърдихме вече научени неща. Научихме се как да правим оценка на територия в по-голям мащаб, на ниво жилищен комплекс. Имахме възможността в рамките на една седмица да анализираме отделна част от града, да анкетираме голям борй хора, да направим проучвания относно сблъсъка на няколко времеви периода и на базата на всички тези фактори да направим изводи и обща оценка, чрез която да покажем какво е качестовото на живот в тази част от София, какво би било в бъдеще и къде хората предпочитат да живеят. Като цяло практиката затвърди уменията ни за анализ и оценка, както и тези за работа в екип."

Георги Анастасов

УЧЕБЕН ПРОЦЕС
Преддипломен стаж след 3-ти курс

След третата година е време студентите да помислят за предстоящата си дипломна работа, с която ще придобият образователно-квалификационна степен „Бакалавър“. Затова е предвиден преддипломният стаж, по време на който студентите имат възможност да обмислят темата на своя дипломен проект и да наберат необходимата информация за него. Това може да се осъществи в частна фирма или общинска институция, а в зависимост от предпочитанията - и в държавната администрация. УАСГ оказва съдействие за приемане на студентите в желаната институция и обикновено стажът е интересен и ползотворен за всички.

В периода на обучението си студентите са придобили необходимите знания и умения, за да се справят с новото предизвикателство. В рамките на един месец те се сблъскват с реални ситуации и участват в разработването на различни проекти. Онези от тях, които са избрали общинската администрация, се запознават с нейните структури и имат възможността да работят с главните архитекти и инженери на съответната община. От голяма полза за разработването на бъдещата дипломна работа е също така запознаването им с различните стратегически и устройствени планове за развитие на общината.

Срещата с практическата страна на планирането носи много плюсове на стажантите както в процеса на обучение, така и професионалните среди. Много от студентите споделят, че контактите с професионалисти са им разкрили друга гледна точка по отношение реализацията на урбанистите и са им послужили впоследствие за започване на работа по специалността.

„Може би трябва да започна с това - защо избрах да направя своя стаж в частна фирма. Имах огромното желание да си запълня свободното време през лятото, като се занимавам с нещо интересно и свързано с това, което учим и знаех, че точното място е частна фирма в областта на проектирането и планирането. Първоначално бях приет във фирмата с интерес и много бързо успях да се впиша в екипа. Стажът ми ме срещна с най-различни професионалисти от ВиК инженери, архитекти до компютърни специалисти, а създаването на контакти в днешно време е ключов момент. Също така една препоръка, от частна фирма с изградено име и авторитет, би могла да отвори много врати за вбъдеще.“

Мартин Димов,
частна фирма

„Аз прекарах стажа в общината на град Пловдив. Бях приет радушно от цялата дирекция „Устройство на територията” и срещнах подкрепа по всички въпроси, които ме вълнуват. Имах възможност да вникна в работата на администрацията, процедурите, съпровождащи различните устройствени схеми и планове, тяхната последователност и законосъобразност. Разгледах множество настоящи, стари, осъществени и неосъществени проекти и планове за развитие, предложения за строителство и промени в транспортната организация на града. Запознах се също и с трудностите, пред които е изправена администрацията, липсата на добра координация между отделните нива и различните структури на общината. Стажът беше изключително полезен за мен, защото ми даде възможност да наблюдавам процеса на вземане на устройствени решения, които реално влияят върху обществото и неговия начин на живот. Направих си изводи за управлението на градската система и предизвикателствата пред хората, отговорни за нормалното протичане на процесите, които поддържат тази система.“

Калоян Карамитов

УЧЕБЕН ПРОЦЕС
Стаж след 1-ви курс на ОКС "Магистър"

Програмата на урбанистите, които са решили да продължат висшето си образование, за да придобият образователно-квалификационна степен „Магистър“, също включва летен преддипломен стаж. Той обикновено продължава между две седмици и един месец, а мястото, където се провежда, е по желание на студента. Целта на този преддипломен стаж е да подготви студентите за участие в реални проекти и да даде възможност за прилагане на усвоените до момента знания в практиката. Освен да обогати и надгради познанията и практическата подготовка на студентите, този стаж може да насочи младия урбанист към определен профил, аспект от урбанизма, както и да помогне за избора на тема за предстоящата дипломна работа. Този стаж също така може да създаде предпоставки за бъдеща професионална реализация в избраната фирма или институция.

На този етап от образованието си голяма част от студентите предпочитат държавните институции. Министерството на регионалното развитие и благоустройството (МРРБ) е често срещан избор, тъй като там младите специалисти се запознават с планирането на национално ниво. Важен аспект е и запознаването с начина на организация и работа в една такава институция и връзките и комуникацията с други държавни звена.

Друг често срещан избор е Националният център за териториално развитие (НЦТР), където младите урбанисти имат възможността да навлязат в процеса по изготвяне на документите и плановете на стратегическото и устройственото планиране. Стажът дава възможност на студентите да се запознаят с положителните страни, но и трудностите, които се явяват при работата в интердисциплинарен екип.

Съществува възможност за провеждане на преддипломния стаж извън България с цел запознаване с чуждата практика по устройствено планиране. Такъв стаж бе организиран от втория випуск урбанисти, амбицирани от идеята да се запознаят отблизо с един от градовете-пионери в планирането в Европа, а именно Барселона.

„Преддипломният стаж след първи курс е една чудесна възможност за студентите, които до този момент не са се докоснали до практиката в професията, да го направят, без значение дали е в държавна институция или в частна фирма.

Аз имах удоволствието да го изкарам в Министерството на регионалното развитие и благоустройство, в отдела за стратегическо планиране на регионалното развитие. Чувството да бъдеш в една такава институция е невероятно! Там успях да говоря с много хора, от които зависи бъдещото развитие на регионите в България, да участвам в дискусии по важни и актуални теми. Запознаването с работата на институцията „от вътре“ ми помогна в избора в каква сфера на урбанизма искам да се развивам в бъдеще, а контактите, създадени там, са безценни.“

Пламен Апостолов

УЧЕБЕН ПРОЦЕС
Дипломни работи

Студентите по урбанизъм разработват дипломни работи в бакалавърската и магистърската програма. При избора на тема всеки дипломант може да се насочи към определен аспект на урбанизма според своите професионални интереси. Катедра "Градоустройство" определя дипломни ръководители с оглед желанията на студента и спецификата на темата. Бъдещите урбанисти имат възможност да привлекат и външни консултанти от различни организации, които да допринесат за разработката със своя професонален опит.

Доц. д-р арх. Елена Димитрова, дългогодишен дипломен ръководител, споделя: *„Дипломантите ни успяват да открояят актуалните професионални теми в специфичния социален и пространствен контекст на българските градове и в много от случаите сполучливо да ги отнесат към една по-обща рамка в променящия се съвременен свят. Дипломните разработки категорично демонстрират мотивация за прилагане на наученото, но и често се оказват значително предизвикателство да бъдат комбинирани и приложени вече усвоените знания и умения по начин, позволяващ изграждане на ефикасен инструментариум за решаване на разглежданите урбанистични проблеми."*

Студентите от бакалавърската програма се явяват и на Държавна клаузура, където задачата им е, в рамките на 6 часа, да разработят предложение за решаване на конкретен урбанистичен проблем.

Студентите разполагат с 15 седмици за разработването на своя проект. Редовните консултации с дипломните ръководители имат за задача да помогнат на дипломанта да развие и защити своята теза, както и да предложи ефективно решение на разглеждания урбанистичен проблем. Доц. Димитрова допълва: *"с удовлетворение може да се отбележи нарастващо умение за идентифициране на значимите проблеми на днешния ден и фокусиране върху търсенето на ефикасните подходи за решаването им. С нарастваща зрялост дипломантите съпоставят и оценяват алтернативни решения, анализират ползи и рискове, възможни взаимовръзки и парньорства при евентуална практическа реализация на идеите".*

Дипломантите представят дипломните си разработки в албум и графично оформени табла (4 за бакалавърската и 6 за магистърската степен). Публичната защита на дипломната работа се осъществява пред Държавна дипломна комисия, съставена от преподаватели от катедра "Градоустройство" и външни специалисти (представители на общинска и държавна администрация, частни фирми и др). За всяка дипломна работа се назначава рецензент, който изготвя и представя пред Комисията своята рецензия. На успешно защитилите дипломанти се присъжда съответна образователно-квалификационна степен - „Бакалавър" или „Магистър" по урбанизъм.

УЧЕБЕН ПРОЦЕС
Дипломни работи

Дипломните работи в специалност „Урбанизъм" отразяват някои от най-ярките дебати и предизвикателства в родната и чуждестранната практика, а обхванатите теми изследват разнообразни аспекти на пространственото и сратегическото планиране. В тази глава ще покажем само малка част от разработките в рамките на бакалавърската и магистърската програми. Тяхното разнообразие е голямо, но много от тях - както теоретически, така и по-практически разработки - са били отличени за професионалното си изпълнение и качеството на заложените идеи.

Дипломните работи са най-значимите индивидуално разработвани проекти на студентите-урбанисти. Тяхна отличителна черта е търсенето на възможности за контакт с една по-широка професионална общност. Дипломните табла представят творческите идеи на своите автори на професионални и обществени форуми и изложби в страната и в Европа и са своеобразна „визитна картичка" на младите специалисти.

Концепции за развитие

Студентите разработват урбанистични и пространствени концепции за развитие на регионално, общинско и градско равнище, идентифицират потребностите от намеса и потенциалите за повишаване на качеството на живот в територията. Основна черта на разработките е, че стъпват върху предходни устройствени планове и стратегически документи, но и надграждат актуалните планови документи, като предлагат алтеранативни решения, приложими при бъдещата им актуализация.

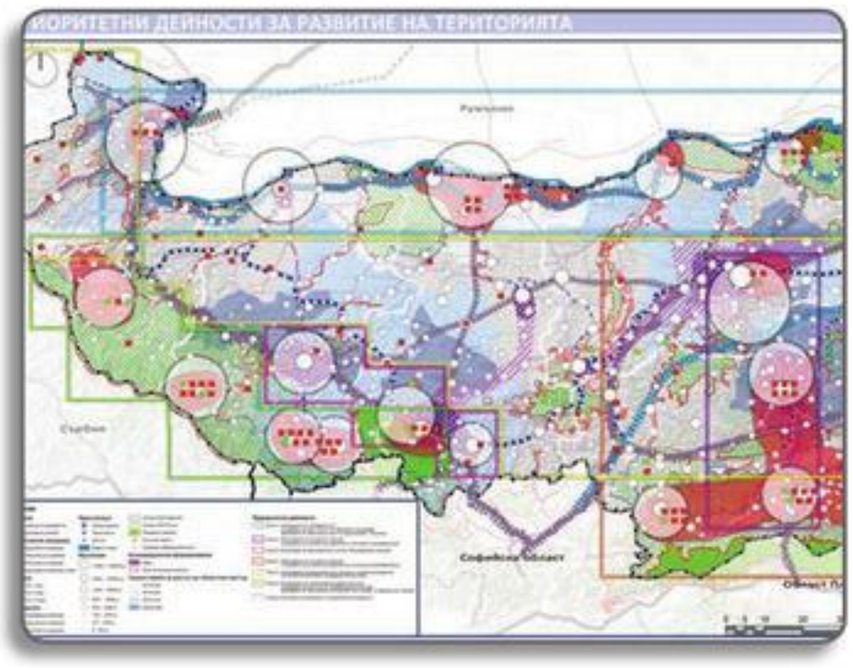

Жилищни територии

Голяма част от разработките се занимават със средата на обитаване, нейните пространствени и социални проблеми. Някои се съсредоточават върху жилищните панелни комплекси, други - върху старите части на градовете с ниско строителство и културно наследство. Част от разработките разглеждат физическите проблеми на средата - транспорт, техническа инфраструктура, амортизация на жилищния фонд, други наблягат повече върху социалните предизвикателства - достъпност на средата, сигурност, културна идентичност.

Мобилност

Част от студентите избират да се занимаят с темите за градската мобилност, трафик и достъпност, поради значителния ефект на транспортните мрежи и съоръжения върху структурата и развитието на урбанизираните територии. Те изследват процесите и промените, настъпващи при реализирането на конкретни транспортни решения в града, начина, по който се променя транспортът в следствие на социално-икономическите условия и разглеждат методи за повишаване на неговата ефективност, устойчивост в контекста на интегрираното развитие на контактните му урбанизирани територии.

Публични пространства

Публичните пространства са една от винаги актуалните дипломни теми за разработка сред студентите по урбанизъм. Това се дължи на обществената значимост на тези места като носители на местната култура и идентичност. Много от студентите се фокусират върху знакови площади, търговски улици и паркове и съпоставят ролята на старите, утвърдили се обществени пространства и новите, които се появяват в структурата на населените места и променят техния облик и организация. Някои от разработките разглеждат методите за градско обновяване на територии, загубили качеството на физическата среда, но не и ролята за местното население, докато други предлагат нови дейности, чрез които да се завърши облика на дадено пространство, за да отговори на разнообразните нужди на различните социални групи.

Култура и изкуства

Някои дипломанти избират теми в сферата на културата, изкуството, фестивалите и креативните индустрии, за да демонстрират ролята им във формирането на нашите населени места и за да изследват методите за използане на културата като двигател за градско развитие и възстановяване. Разработките демонстрират приложението на материалното и нематериалното изкуство като част от стратегия за рехабилитация на урбанизираните територии, но също така съпоставят този процес с общоевропейския контекст и предизвикателства пред градовете.

УЧЕБЕН ПРОЦЕС
Дипломни работи

Администрация и законодателство

Някои от разработките разглеждат текущите въпроси за решаване, с които са ангажирани българските областни и общински администрации. Техните автори изследват конкретни казуси и се стремят да предложат реалистични решения за тях в рамките на действащото българско законодателство. В резултат на това се дефинират иновативни решения и препоръки за подобряване работата на административните структури във връзка с усъвършенстване управлението и контрола на процесите, касаещи пространственото развитие.

Производствени територии

Значителна част от дипломните разработки са свързани с обновяването и конверсията на индустриални територии, чиято функция се е променила или западнала в следствие на икономически промени. Процесът на деиндустриализация в условията на глобална конкуренция поставя нови предизвикателства при организиране на зоните за труд с оглед на тяхното местно, регионално или европейско значение. За да могат тези територии да отговорят на съвременното търсене и да станат атрактивна среда, приемаща необходимите за града функции, студентите предлагат методи за преодоляване на физическите и екологичните проблеми и стратегии за обновяване и интегриране на тези територии в градската структура.

Спорт и рекреация

Поради нарастващия натиск върху зелените площи в населените места, дипломантите се насочват към разработване на концепции за обновяване и развитие на градската зелена система и спортните съоръжения. Разглеждат се възможностите за реконструкция и разнообразяване на териториите за спорт и отдих, пълноценното използване на пространството и икономическият ефект от предвидените дейности.

ОБУЧЕНИЕ ЗАД ГРАНИЦА
Еразъм

„Еразъм“ е част от програмата „Учене през целия живот“ на ЕС, която позволява студентска мобилност между университети от различни страни от Европейския съюз и страните-кандидати за членство. Студентите имат възможност да прекарат един или два семестъра в избрано от тях висше учебно заведение, с което техният университет е подписал договор. За периода на мобилност, те получават стипендия по програмата, необходима за тяхната издръжка. Лекционните курсове и семинарите, посещавани по време на обмена, носят определен брой кредити на студентите. Те се явяват на изпити, които в повечето случаи се признават от изпращащия университет.

УАСГ има сключени договори с множество университети, в които могат да отидат студенти от различните специалности, и откъдето могат да дойдат чуждестранни студенти да опознаят България и българския опит в съответната сфера.

Към 2012 г., дестинациите по програма „Еразъм“ за урбанисти са:

- *Австрия – ТУ Виена;*
- *Белгия – Университет Гент;*
- *ФРГ – Хафен-Сити Университет в Хамбург;*
- *Гърция – Университет на Тесалия във Волос;*
- *Ирландия – Университетски колеж Дъблин;*
- *Турция – Университет Акдениз в Анталия и Технически университет в Илдъз;*
- *Франция – Университет Сорбона-Париж 4.*

Кандидатстването включва изпит по език и подготовка на набор от документи, които се изискват от двата университета.

УАСГ продължава да търси възможности да увеличи броя на университетите, с които си партнира. От 2012 г. докторантите от УАСГ могат да се възползват от програмата „Еразъм Мундус“ - УАСГ е участник в проект АУСМИП+ от тази програма (2012-2015) и това отваря възможности за едногодишни специализации на наши докторанти в партниращи университети в Япония, Южна Корея, Австралия и Нова Зеландия.

Завърналите се студенти разказват, че Еразъм-престоят в друга страна и друг университет е истинско предизвикателство, но натрупаните знания и опит си заслужават всяко усилие. Тази програма дава възможност на бъдещите специалисти да се докоснат до една нова култура, до различно виждане за урбанистичните процеси и да разширят професионалния и личния си кръгозор.

„Моят еРазум“: цитат на Силвия Чакърова, Дъблин, Ирландия

„Еразъм...това е изживяване, което препоръчвам на всеки. Възможност да опознаеш една друга държава, други хора, друга култура...просто друг свят. Наред с това да обогатиш професионалния си мироглед и знания, и да осъзнаеш, че в тази малка България, в „дъното” на Източна Европа, в която урбанизмът е нещо ново и все още екзотично, си научил толкова много неща. Да си дадеш сметка, че, въпреки всички неща, които не вървят и не се случват по начина, по който искаш, ти си специалист, който е наравно в знанията и уменията си със своите западни колеги, а на моменти дори си по-подготвен от тях. Сякаш по-трудната ситуация тук ни е научила на голяма борбеност и ентусиазъм да се справим с всяка трудност...“

ОБУЧЕНИЕ ЗАД ГРАНИЦА
ЦЕЕПУС

CEEPUS (Central European Exchahge Program for University Studies) е програма за академичен обмен, в която участват старните от Централна и Югоизточна Европа, главно страни от бившия Източен блок. Основната цел на програмата е стимулиране на академичната мобилност чрез разработване на съвместни учебни програми и системи за взаимно признаване на образованието. Ежегодно се реализира преподавателска и студентска мобилност. Участието на УАСГ в Програмата започва през 2000 година с работа по два проекта (в Архитектурния факултет и в Хидротехническия факултет).

През летния семестър на учебната 2011-2012 г. трима студенти от програмата по урбанизъм за първи път осъществиха обмен по време на диломния си семестър (целият семестър е посветен на изготвянето на дипломна работа след успешното завършване на всички лекционни курсове) и съответно те имаха възможност и бяха изправени пред предизвикателството да правят разработките си в чужда среда и с ръководители на дипломните работи от страна на УАСГ и преподаватели от страните-домакини. Двама студенти бяха за 2 месеца в Братислава, Словакия и един за 5 месеца в Прага - Чешка република. И тримата студенти защитиха успешно през летния изпитен семестър, като в разработките им бяха включени впечатления и опит от престоя им по програмата в чужбина.

„Винаги съм вярвал, че има ли възможност за участие в обмен, конкурси или проекти извън академичната програма, никой никога не трябва да има колебание дали да участва. Трудности винаги има, но досегът с друга държава, култура и колеги е невероятен и винаги положителен, а опитът - ценен, като можем да сверим на какво ниво сме спрямо нашите колеги в другите страни.

Образованието във всяка страна има своите особености. В Чешката република нямат отделно направление по урбанизъм, а предстоеше да изготвя най-важния си проект за този етап на следването - дипломната работа. Не бях ограничен при избора на тема, която да ми харесва и да ми е интересна, въпреки че я съобразих с контекста и проблемите на урбанизма в страната-домакин. Дори имах нагледен пример отблизо от град със сходна история, големина и развитие на метрото, но изпреварил ни с 25 години... Получих подкрепа и успях да използвам престоя си и да включа сериозния опит на чехите по темата на моята дипломна работа.“

Димитър Андонов

ОБУЧЕНИЕ ЗАД ГРАНИЦА
Atoms&Bits

В заключение можем да кажем, че „това беше ценно преживяване с оглед предизвикателството на реалната екипна работа, в която всеки един от нас можеше да провери своите силни и слаби страни като умения и знания. За успешното завършване на проектите беше важно всички ние да говорим на един език и това в случая не беше само английският, а този на общата идея.“

Димитрина Пиронкова и Мила Йолова

През лятото на 2010 г. във Венеция се проведе IP Atoms&Bits Workshop като част от интензивна програма „Еразъм“. В работилницата взимат участие двадесет и четирима студенти и осем преподаватели от общо шест европейски университета. От страна на УАСГ, в програмата се включват четирима студенти с ръководител доц. д-р арх. Елена Димитрова - трима по урбанизъм и един от специалност „Архитектура“.

В рамките на 10 дни участниците от различни националности, различни култури и различни сфери на познанието имат за задача да предложат концепция за обновяване на най-голямата индустриална територия в Италия - Порто Маргера. Целта е да се преосмислят производствените територии и ролята им в глобалните икономически процеси в контекста на устойчивото развитие.

Всеки екип трябва да представи своите идеи за превръщането на Порто Маргера в съвременна среда за развитие на икономика, базирана на знанието и иновациите. Едновременно с това, е поставен акцент и върху решаването на значимите екологични проблеми, причинени от дългогодишното развитие на тежка и замърсяваща индустрия на територията.

Провеждане на дискусии по темата и обмен на материали и идеи започват около година по-рано в създадената за целите на програмата, интерактивна платформа. По време на работилницата, освен екипната работа, са проведени серия от лекции, имащи отношение към темата, посещения на територията на Порто Маргера и други важни за работата по проекта обекти. Студентите, участвали в работилницата, споделят, че интензивни програми с такъв формат развиват полезни умения и разкриват нови хоризонти пред всички участници.

ОБУЧЕНИЕ ЗАД ГРАНИЦА
My Coast

„Моят бряг" (My Coast), е проект, реализиран в периода 2007-2009 г., който разработва визия и стратегия за интегрирано управление на българското черноморско крайбрежие. Той обхваща градовете Добрич, Бургас и Варна, заедно със Странджа, и цели да разработи три управленски плана - регионална устройствена схема за интегрирано управление на крайбрежието за Добрич, стартиране на устройствен план за Бургас и идентификация на проекти за Странджа. За региона на Варна е подготвено Интегрирано морско устройствено планиране в рамките на Морската рамкова директива.

През учебната 2007-2008 г. студенти от магистърската програма по урбанизъм в УАСГ, в рамките на модул „Интегрирано управление на крайбрежните зони" и „Интегрирано планиране", участват в съвместен учебен проект с ТУ-Виена на тема „Българското черноморско крайбрежие: между опазването и развитието". Той е докладван в един от заключителните форуми на проекта „Моят бряг" като добра практика (идея). Целта на учебния проект е да се представят методи и визии за интегрираното управление на крайбрежните зони и да се проучат възможностите за реални действия на местно ниво в страната. Студентите работят съвместно в четири международни екипа. Представените предложения касаят различни възможности за кооперирание между съседните общини и създаване на партньорства с нови институции, както и начини за финансиране на проекти за защита на природата, запазване на местната идентичност, повишаване качеството на живот и др.

„Всеки студент си мечтае да участва в реален проект. На 25 години ние имахме възможност да се срещнем с управляващите и живущите в региона, да се възползваме от знанията и опита на нашите и на чуждестранните преподаватели, да представим и защитим стратегическите визии за развитие на община Созопол пред областния съвет на Бургас. Въпреки натоварената програма и забързаното ежедневие, наситено с безброй впечатления и събития, в умовете и сърцата на всеки от участниците, този проект остави дълбока следа. Следа, която, макар и с времето да избледнява, винаги ще ни напомня за едно от най-големите приключения в живота ни. Ще ни показва, че няма невъзможни неща и неразрешими проблеми – нужни са само желанието, трудолюбието и сплотеността на хората, обединени от общи цели и идеи."

Беата Цонева и Мая Митева

ОБУЧЕНИЕ ЗАД ГРАНИЦА
UPWARD

UPWARD е интензивна програма на „Еразъм“, която стартира през 2011 г. и ще се провежда три последователни години. Програмата има за цел да събере студенти от 8 страни от Европа в мултидисциплинарни екипи, които да разработят урбанистичен проект по зададени критерии. Проектът се провежда в рамките на две седмици в град Торино, Италия.

В програмата могат да участват студенти от специалностите „Урбанизъм“, „Архитектура“ и „Ландшафтна архитектура“, независимо от тяхната възраст и образователно-квалификационна/научна степен. От българска страна УАСГ участва със студенти по „Урбанизъм“ и „Архитектура“, които се избират на база успеха от следването им, мотивацията, представеното портфолио и интервю с кандидатите на английски език.

През трите години екипите работят върху различни територии и казуси, които разглеждат след пристигането си в Торино. През първите дни от проекта се провеждат въвеждащи лекции, посещения на терена, а също така се изучават различни материали, касаещи задачата. Сформират се екипи от по петима студенти и един или двама преподаватели, които да ги насочват в процеса на работа. Едно от важните условия е в екипите всички да са от различни страни.

Така обособените екипи са изправени пред предизвикателството да преодолеят различията на своята специалност, на своята различна образователна степен и на своята култура и да обединят сили, за да дадат най-подходящото решение на поставения проблем. Въпреки конкретното условие и краткото време, с което разполагат, те дават разнообразни и много интересни предложения, достигнати чрез прилагането на различни подходи.

След края на проекта всички предложения, както и лекциите на преподавателите, се събират в обща публикация. Това, което наистина е важно обаче, е личното преживяване и обогатяване на студентите, които са имали възможността да се докоснат до различни култури, различни гледни точки и методи на работа и – разбира се – да разгледат прекрасния град Торино!

СТУДЕНТИТЕ ПО УРБАНИЗЪМ
Какви са студентите по урбанизъм?

Като всяка специалност и урбанизмът е създаден и съществува заради своите студенти. Те са свързващият елемент, за да се затвори цикълът между натрупания опит и познания на предишните поколения и тяхното предаване, прилагане и обогатяване в бъдещето.

Макар и обобщени под думата „студенти“, те не могат да бъдат сложени под общ знаменател. Макар и малко като брой студенти във всеки курс и като общ брой завършили випуски, в сравнение с останалите специалности в Университета, всяка година в специалност „Урбанизъм“ влизат млади хора, дошли от различните краища на България и от чужди страни, на различни възрасти, попаднали по първо желание или по стечение на обстоятелствата в специалността. Приелите предизвикателството и открили своето призвание в нея се изграждат като добри професионалисти, почерпили от опита на преподавателите си, но вложили и частица от себе си.

Първите випуски са се сблъскали с трудностите да са първопроходци, техният път е бил непознат и сложен, пълен с борба и съмнение. Те са „утъпкали“ пътеката на следващите студенти, които постепенно стават по-уверени в своите знания и умения и във възможността да се реализират в България и по света. Част от извървения път и споделения опит е студентската организация АСУБ.

Доц. д-р арх. Елена Димитрова разказва за многообразието на студентите в програмата по урбанизъм:

Какви студенти учат урбанизъм?

Имаме много различни студенти. Понякога попадането в специалността е случайност или резултат на неуспял опит за влизане в архитектурното поле. За моя радост дори при такава ситуация първата година в програмата често се оказва неочакван шанс за запознаване с магията на градските процеси и за пренасочване на личния професионален интерес. Но и все по-често се изправяме пред първокурсници, които са добре информирани за предмета на урбанизма и са мотивирани да изучават именно процесите на пространственото развитие и планиране. Много интересен професионален диалог постигнахме с няколко дипломирани архитекти, които решиха да продължат образованието си в магистърската програма по урбанизъм. Интересна особеност е, че студентите в програмата по урбанизъм идват от всички части на страната, от големи и малки градове, за които от първото практическо занимание до дипломната си работа разказват с любов и загриженост.

Има ли интерес от страна на чуждестранни студенти към специалността в УАСГ?

Според мене все още не правим достатъчно за популяризиране на програмата в чужбина, а тя има потенциал да задоволи широк кръг професионални интереси. Осъществената мобилност на студенти в рамките на програма Еразъм, програма Цепус и на двустранни договори с европейски университети позволява да се направят изводи за наличие на интерес към програмата и на удовлетвореност от контактите. За това принос има както самата програма, така и студентската ни общност, която е гостоприемна и с готовност откликва на предизвикателството за работа в интеркултурна и разноезична среда.

СТУДЕНТИТЕ ПО УРБАНИЗЪМ
АСУБ: Възникване и цели

Възникване и цели

Когато Асоциацията на студентите по урбанизъм в България пое по своя път през 2005 г. „обстановката“ около специалността бе съвсем различна от това, което е в момента. Връщайки се назад, няма как да не си припомним дните, в които ни липсваше професионална организация и в България не съществуваше формално професията „урбанист”. Тогава, в кабинет 308, по време на модула „Съвременна Европа“, преподаван от професор Веселина Троева, се зароди идеята за създаване на студентска организация, като още тогава имаше идеята един ден тя да прерасне в съсловна организация.

Една нова специалност, още повече появила се в държава в период на преход и на прага на членство в Европейския съюз, ни изправи пред много предизвикателства, свързани с нейното признаване и утвърждаване в професионалните среди. Но, водени от желанието да допринесем сами за своето бъдеще и от вярата, че заедно можем да постигнем повече, група студенти извървяхме не краткия път да превърнем една идея в реално съществуваща и работеща асоциация, която да ни обединява и представлява.

Основните цели и дейности, които заложихме пред АСУБ при създаването ѝ, са:

- *да допринася за развитието на учебния процес и професионалната реализация на младите специалисти;*
- *да предоставя информация на членовете си и да работи като катализатор за нови възможности в техните начинания;*
- *да утвърждава и популяризира урбанизма като професионална област и начин на мислене;*
- *да популяризира нуждата от нов подход в използването, опазването и управлението на земята и ресурсите;*
- *да повишава познанията на обществото и насърчава участието му в процеса на планиране;*
- *да създава и поддържа контакти с други организации в областта на регионалното и градското планиране;*
- *да организира и провежда работилници, семинари, конкурси, и др. на актуални урбанистични теми и събития.*

Стъпка по стъпка, минавайки през редица формални изисквания, учредихме Асоциация на студентите по урбанизъм в България през декември 2005 г. и тя бе регистрирана като юридическо лице с нестопанска цел на 19.01.2006 г. с влязло в сила съдебно решение на СГС.

Така началото бе поставено и оттук нататък в Асоциацията работихме активно за утвърждаване на специалността, формалното ѝ признаване и създаване на професионална общност сред студентите по урбанизъм. Започнахме да отбелязваме международните събития, имащи отношение към устройственото планиране, като Световния ден на урбанизма – 8-ми ноември и Световния ден на географските информационни системи. През годините дейностите на АСУБ се обогатяваха и развиваха, броят на членовете нарастваше, дипломираха се първите студенти. Провеждахме събития, с които търсихме контакт и об-

щуване със студенти и специалисти от различни професионални направления. Членове на АСУБ организирахме и участвахме в дискусии, семинари и конференции, на които се обсъждаха актуални урбанистични въпроси. Шест поредни години Асоциацията организира срещи, семинари, работилница и конкурс за отбелязване на 8 ноември, в които взеха участие студенти и професионалисти от различни сфери, обединени от желанието да разкрият различните лица на урбанизма.

Трудни бяха първите години от създаването на АСУБ. Ние, всъщност, растяхме и израствахме заедно. Връщайки се назад във времето можем да кажем, че много неща можеха да бъдат направени по друг начин, можеше наистина да е по-добро или по-хубаво, но това, което правехме, го правехме с ентусиазма на младежта, а грешките по-скоро, надяваме се, пак да се отдадат на крехката ни възраст.

Всички, които участваха за идеята и каузата АСУБ, имат своя принос Асоциацията днес да е една от най-активните студентски организации в УАСГ, въпреки срещнатите трудности и липсата дори на помещение. Това не променя факта, че, благодарение на нашия общ проект, идва едно ново поколение специалисти с нова и различна ценностна система, крепяща се на професионални и лични контакти, но най-вече на приятелства.

Дейности

През годините успяхме да участваме и да организираме много събития, някои от тях насочени към професионалната общност, други - търсещи по-широк диалог с колегите ни от различни специалности и университети, приятелите ни и широката публика.

Събития и изложби

Участвахме в изложби в страната и чужбина. През 2011 г. отидохме в Солун на биенале на училищата по архитектура от Югоизточна Европа. Заедно с колегите от АСАБ изготвихме табло, на което разказахме за ролята на студентските организации и техния принос към студентския живот. Същата година бяхме медийни партньори на Sofia Architecture Week, като много от студентите по урбанизъм участваха в подготовката на събитието и неговото провеждане. Имахме възможността да се включим в работилница за деца и да помислим как да направим града едно по-привлекателно и уютно място.

СТУДЕНТИТЕ ПО УРБАНИЗЪМ
АСУБ: Нашата дейност

През 2012 г. бяхме поканени да се присъединим към изложбата „Новата София”, организирана от Градът Медиа Груп, показваща обществените и частните проекти, които променят облика на град София. В рамките на изложбата студенти по урбанизъм показаха своите дипломни работи редом с някои от най-значимите имена в българската устройствена и архитектурна практика.

Малко по-късно същата година заминахме за Чехия, за да участваме в Пражката архитектурна седмица по покана на Български културен институт в Прага и след спечелен проект за финансиране по програма „Мобилност” на Министерството на културата. Там бяха представени студентски разработки в сферата на градската мобилност и взаимоотношението между транспорта и градската среда.

Работилници и конкурси

С удоволствие участваме в „уъркшопи” и се грижим за това нашите колеги да знаят за всички актуални възможности за участие в състезание или конкурс. През 2010 г. празнувахме цяла седмица във фоайето на УАСГ Световния ден на урбанизма - 8 ноември. Поканихме всички студенти от различните специалности на нашия университет, за да си построим град, където всеки беше свободен да твори „каквото му сърце иска”, а след това си поправяхме проектите един на друг заради хаоса, настъпил в спонтанния ни град. Чудесно поле на конфликт и хармония, сътворено от множество участници, урок по компромис и координация, точно като истинския град.

2011 г. - „Бул. „Витоша“ – пешеходната зона на София“

Година след макета на града, което беше една неформална и спонтанна инициатива, решихме да организираме конкурс, в който студентите да могат да приложат познанията си и да покажат идеите си на професионалната общност. „Бул. „Витоша“ – пешеходната зона на София“ привлече студенти по урбанизъм, архитектура, ландшафтна архитектура и геодезия от 4 университета. Темата беше актуална, тъй като усилията за превръщане на бул. „Витоша“ в пешеходна търговска улица бяха положени, но тя не беше „прегърнала“ тази си роля. В резултат на разнообразните участници решенията, които получихме, бяха много различни, както и подходите за намеса в градската среда.

Конференции, семинари и дискусии

АСУБ участва и организира дискусии по актуални урбанистични проекти, като основната ни цел е да привлечем студентите на срещи и дебати, които да помогнат за изграждане на професионалното им мнение, но и да ги запознае с различните участници, техните гледни точки и мотиви. През 2009 г. АСУБ, съвместно със Съюза на архитектите в България (САБ), организирахме две дискусии за „Конкурс за Вторичен градски център“ и „Новият ПУП на Студентски град“, където, освен да обсъдят предложените решения, студентите успяха да се запознаят с други випуски, специалности и професионалисти в областта на архитектурата и урбанизма.

Всяка година отбелязваме Световния ден на урбанизма - 8 ноември. Най-голямото събитие, което организирахме съвместно със Съюза на урбанистите в България (СУБ), беше през 2011 г. - форум „Публичните градски пространства”. Успяхме да съберем различни участници от неправителствения и частния сектор - поканихме Сдружение „Трансформатори”, „Архитекти за София“, „Arnaiz & Partners“, „ЕСРИ България“ и др., които ни разказаха за техните проекти и постижения. Представихме резултатите от конкурса за бул. „Витоша“, а победителите бяха наградени от Столична община, КАБ и Arnaiz.

СТУДЕНТИТЕ ПО УРБАНИЗЪМ
Защо АСУБ?

Защо АСУБ?

Урбанизмът не е професия с индивидуален характер - тя изисква координация, партньорство и компромиси в името на общата цел. Такива са и принципите на организацията на АСУБ. Формалната ни структура е само по документи, ние сме група колеги и приятели, обединени около общата идея да подкрепяме студентите в тяхното професионално израстване, да популяризираме урбанизма и да привличаме нови съмишленици.

Всеки от членовете ни има своите мотиви за активното си участие в различни инициативи, но всички сме водени от желанието да създадем една общност, която да обединява и вдъхновява бъдещите ни колеги. Самите ние, попадайки сред активни млади хора, търсещи възможности да обогатят знанията и кръгозора си, осъзнахме какъв катализатор на идеи можем да бъдем заедно. Това ни кара да сме особено мотивирани, провокира креативността у нас и така заедно започнахме да растем и да развиваме нови умения.

Активността в АСУБ спомага за осъществяване на контакти и трайни приятелства с млади, амбицирани и активни хора, които живо се интересуват от урбанизъм - и не само. Инициативите, които организираме, дават възможност както за индивидуална изява, така и за колективни представяния, а удовлетворението от успешно свършената работа не може да бъде описано с думи - трябва да се изпита!

Има много знания, които няма как да се придобият в университета, а се развиват „на терен", където се сблъскваме с нови предизвикателства на тази така богата професионалана сфера. Ние, от АСУБ, се стремим да запознаем студентите с част от тези предизвикателства, като насърчаваме участието в извънучебни проекти на други организации и организираме собствени мероприятия.

АСУБ донесе по нещо ценно на всеки - някои имахме възможност да пътуваме и да се запознаем с български и чуждестранни колеги, други развихме умения за работа в екип с много различни специалисти, трети се представихме по-добре от всякога на различни обществени събития. Научихме се да не се отказваме, когато ни е най-трудно, да се подкрепяме, когато има нужда и намерихме начин да изградим сплотен и активен колектив. През тези години специалността „Урбанизъм" ни даде най-важното – привилегията да бъдем част от малка, но жива и дейна общност, обединена от един идеал и една обща идея. АСУБ оказа значително влияние върху нашите постижения в образованието, но най-вече ни помогна да завържем приятелства и постави началото на една професионална общност.

Повече за нас можете да разберете на нашия уеб-сайт: www.asub.info

ПРОФЕСИОНАЛНА РЕАЛИЗАЦИЯ
СУБ: Продължението...

Съюз на урбанистите в България (СУБ) е организация, представляваща основно специалисти по планиране с професионална квалификация „урбанист“. Членството в СУБ е на доброволен принцип и е отворено към всеки с интерес към пространственото планиране и развитието на териториалните общности.

Съюз на урбанистите в България е създаден през 2010 година от млади специалисти, завършили специалността „Урбанизъм“ в УАСГ, много от тях - бивши членове на АСУБ, с желанието да се превърне в професионална общност и платформа на идеи и инициативи за развитието на заобикалящата ни среда. През двете години на своето съществуване СУБ работи за обединяването на специалистите и организациите (и въобще всички онези, които по призвание или необходимост работят в сферата на урбанизма) в мрежа за обмен на опит и търсене на решения по проблемите на планирането, градската среда и професионалното развитие. СУБ приема за своя мисия промотирането и прилагането на най-добрите съвременни практики и подходи, които да допринасят за изграждането на по-добра жизнена среда, в центъра на която са хората и местните общности.

Още от създаването си, СУБ има амбицията да предлага специализирана информация и разнообразни инициативи, свързани с широкото поле на урбанизма. Съюзът организира и съдейства за провеждането на отворени лекции, работилници за идеи, конкурси, конференции, професионални срещи. В последните две години е сред съорганизаторите на Световния ден на урбанизма, който, по традиция, се отбелязва на 8 ноември в Университета по архитектура, строителство и геодезия.

ПРОФЕСИОНАЛНА РЕАЛИЗАЦИЯ
Интервюта със завършили урбанисти

Специалността „Урбанизъм“ навърши 10 години. Това е кратък срок за една специалност да се развие и да наложи като такава. Но, също като при 10-годишните деца, и у урбанистите започват да се обаждат опортюнизма, желанието за самоизява и самостоятелност, характерни за тинейджърството. Въпреки това през този кратък период урбанизмът се „заяви“ като специалност и като професия и нейните значение и престиж растат стремглаво. Младите специалисти, откъснали се от сигурността на Университета, успяват да намерят своята реализация в широк кръг от направления в публичния и частния сектор, макар и не винаги в пряка връзка с урбанизма. Въпреки това, те не забравят откъде са тръгнали, на какво са учени и пречупват настоящата си работа през професионалното, етичното и авантюристично око на урбаниста.

Няколко от вече многото дипломирали се колеги дадоха в кратко интервю отговори на въпросите къде са се реализирали, как променят Света, какво харесват в урбанизма, има ли смисъл, възможност и бъдеще да се реализират в тази сфера...

Мая Митова, работи в „Софпроект“

1) Кой е последният / най-удовлетворяващият проект, по който си работила?

Програма за създаване на среда за достъп до обектите на Софийската Мала Света Гора. Разработи се пилотен детайл, централна част от северните територии на Столична община /СО/. Проектът беше част от програми за прилагане на ОУП на СО.

2) Коя част от работата, свързана с планирането, те удовлетворява най-много?

Харесва ми социалният ефект от планирането. В този случай е важен диалогът със заинтересованите и засегнатите физически и юридически лица, а за да се постигне е необходимо потокът на информация да е ясен, организиран и двупосочен. Бих искала да работя с голям набор от специалисти, така че да имам възможност да обединя знанията на всички, за да получа най-доброто решение. Дори и да не е уникално, достатъчно е да бъде иновативно и приложимо точно за тази територия и точно за тези хора.

3) Защо има смисъл да практикуваш като урбанист?

Защото съм избрала да бъда урбанист. Защото като урбанист имам възможност да изучавам и изследвам глобално социалните, икономическите и екологичните процеси. Мога да се ориентирам, ходя пеш, забелязвам детайлите и се впечатлявам от всичко - материя, навици, потоци, действия. Забавлявам се. Урбанизмът възпита у мен грижа.

ПРОФЕСИОНАЛНА РЕАЛИЗАЦИЯ
Интервюта със завършили урбанисти

Елеан Гагов, работи като експерт в МРРБ

1) Кой е последният / най-удовлетворяващият проект, по който си работил?

Европейска стратегия за развитие на Дунавския регион (все още продължава).

2) Коя част от работата, свързана с урбанизма/планирането, те удовлетворява най-много и защо?

Комуникацията с много и най-различни хора, както и работата върху различните по вид и мащаб проекти. Важни са всички процеси на планиране и изпълнение на отделните видове задачи във всеки един етап. Както при хората, така и в планирането за мен най-интересни са нюансите, така както са интересни всички цветове в една картина.

3) Защо има смисъл да практикуваш като урбанист?

Труден въпрос, който няма еднозначен отговор. Смисълът да практикуваш като урбанист е желанието да надграждаш наученото, да се усъвършенстваш, да показваш един нов начин на мислене.

Магдалена Кирчева, частна проектантска практика

1) Кой е последният / най-удовлетворяващият проект, по който си работила?

Всъщност проектите са два - разработване на ИПГВР Бургас и разработване на корпоративна ГИС система за нуждите на публичния сектор.

2) Коя част от работата, свързана с планирането, те удовлетворява най-много и защо?

Работата с креативни хора, НПО, активни организации, свързани с реализирането и стимулирането на нови идеи в решаването на по-сериозни или закърнели казуси. Определено не ме влече работата в администрация.

3) Защо има смисъл да практикуваш като урбанист?

Специалността е прекрасна, бих могла да я опиша като дърво - с дълбоки корени и обширни възможности. В България урбанизмът все още пробива през твърдата почва, но диша умело и намира въздух за идеи, хора и мотивация. За мен лично е все още изпитание да работя като урбанист, но каузата си заслужава. Да си част от един процес, който изисква логика, планиране, самообладание и търпение, за да достигнеш до удовлетворението. Радвам се, че това е моята специалност!

Цвета Славчева, експерт в отдел „Общ устройствен план „НАГ-СО“

1) Кой е последният / най-удовлетворяващият проект, по който си работила?

Като служител в публичен сектор, за съжаление нямам възможността да участвам в проекти на територията на София, а за друго населено място не разполагам с време. Последният най-вълнуващ казус, с който се сблъсках, беше във връзка с молба на Мюсюлманското сунитско ханефитско изповедание в Република България за построяване на религиозен храм на територията на гр. София. Има градоустройствени особености, за чието съществуване на предполагах.

2) Коя част от работата, свързана с планирането, те удовлетворява най-много и защо?

Изготвям задания за проекти и програми, за оформянето на които анализирам нормативни, устройствени, природо-географски, социални и др. условия.

3) Защо има смисъл да практикуваш като урбанист?

Да, но този въпрос си мисля, че трябва да е зададен в обратна посока. Защо има смисъл да уча „Урбанизъм“, за да практикувам настоящата си професия. Имаме подготовка в широк диапазон. Най-много ни помага умението да анализираме нормативни текстове, да четем кумулативно за благото на града като цяло, а не просто да прилагаме дадена разпоредба, защото такава е практиката.

Христо Николов, експерт по градска мобилност

1) Кой е последният / най-удовлетворяващият проект, по който си работил?

Към момента работя в екипа по изработването на един Интегриран план за градско възстановяване и развитие.

2) Коя част от работата, свързана с планирането, те удовлетворява най-много и защо?

Радва ме най-много работата по консултиране на транспортните проблеми и тези на градската и регионална мобилност. Работя и със софтуери, които помагат за анализ и планиране на градския трафик и паркиране. Това е интересна област, в която не работят много колеги и затова се стремя да запълвам празнината :)

3) *Защо има смисъл да практикуваш като урбанист? Ако мислим идеологично - защото трябва да прокараваме идеите си, защото вярваме, че те биха направили процесите в града по-лесни и средата по-добра. Ако мислим реалистично - защото трудът ни се оценява скъпо и ползите от работата са големи.*

ПРОФЕСИОНАЛНА РЕАЛИЗАЦИЯ
Интервюта със завършили урбанисти

Беата Цонева, работи в „Софпроект“

1) Кой е последният / най-удовлетворяващият проект, по който си работила?

Последният проект, по който съм работила, е План за регулация и застрояване на НПЗ „Хладилника-Витоша”, гр. София, а най-удовлетворяващият - Програма за създаване на среда за достъп до обектите от Софийска Мала Света Гора.

2) Коя част от работата, свързана с планирането, те удовлетворява най-много и защо?

Самият процес на планиране, преди процедурите по приемане на плановете, тъй като се срещам с различни по професия и начин на мислене специалисти, налага се да разрешаваме проблеми, които изискват редица умения и знания. Всичко това прави работата интересна и донякъде по-удовлетворяваща.

3) Защо има смисъл да практикуваш като урбанист?

Защото получаваш много и различни знания и придобиваш умения за комуникация и работа, които трудно може да натрупаш в друга професия. Занимаваш се с различни казуси и почти никога работата не е еднотипна, което позволява да се развиваш както като специалист, така и като личност. И последно, но не по важност, за да дадеш шанс на градовете, които планираш, за по-добро функциониране, защита и живот на неговите жители. Познанията като урбанист позволяват на специалистите в тази област да имат реална представа и компетентна оценка за процесите, които протичат в населените места и да реагират адекватно и професионално при разрешаване на техните проблеми и трудности.

Йорданка Колева, частна проектантска практика

1) Кой е последният / най-удовлетворяващият проект, по който си работила?

Най-удовлетворяващ - проект към дирекция „Култура“, Столична община - www.ulpiaserdica.com

2) Коя част от работата, свързана с планирането, те удовлетворява най-много и защо?

Това, че професията е изключително обективна и интелектуална.

3) Защо има смисъл да практикуваш като урбанист?

Защото си експерт-професионалист, защото е социална професия, интересна, общуваш с висококвалифицирани кадри и защо ти дава възможности за професионално и интелектуално развитие.

ПРОФЕСИОНАЛНА РЕАЛИЗАЦИЯ
Една история за амбициозност...

Никола Белчев, бакалавър, 2011 г.

Едно от най-невероятните неща в тази специалност е възможността да работиш заедно с други хора. Екипната работа ти позволява да се срещнеш с личности с различни интереси и знания. Това е потенциал да обогатиш собствените си знания и да разгледаш различни гледни точки. Досегът ми с някои колеги ме провокира да се замисля за много неща, което впоследствие се оказа основополагащо за моите знания и разбирания за градското планиране.

Наличието на учебни модули, насочващи погледа в различни аспекти от урбанизма, предоставя друга възможност - да разшириш кръгозора си, да придобиеш комплексни знания в тази област и да избереш в каква посока да се развиеш професионално. Разработването на дипломна работа е невероятен шанс сам да си поставиш предизвикателство, при което да приложиш и надминеш придобитите знания. През годините, прекарани в УАСГ, осъзнах колко широко е полето на урбанизма. Модулът, който ме грабна и накара да осмисля бъдещето си като урбанист, бе „Градско обновяване“. На такава тема бе и дипломната ми работа, в която успях да изразя идеите и разбиранията си. Освен това по-казах и с какво точно желая да се занимавам в бъдеще, а именно с изготвяне на стратегии за градско обновяване. Досегът ми до тази тематика се оказа и причината да кандидатствам в The Bartlett School of Planning към University College of London, (UCL) със специалност Градско обновяване.

Мнозина биха се запитали за нивото в УАСГ и дали придобитите знания са достатъчни за едно добро представяне извън рамките на страната. Аз също си зададох този въпрос, вярвайки, че най-важни са мотивацията и желанието за знания. Така реших да приема предизвикателството. Впоследствие осъзнах какво съм получил за всичките четири години, прекарани в УАСГ - многобройните изисквания за представяне на идеите ми по начин, разбираем за останалите, както и разглеждането на проблемите от няколко гледни точки, ми помогнаха да се представя на ниво още при първата ми индивидуална задача в UCL.

В заключение мога да кажа, че от УАСГ излязох не само като урбанист, но и човек, уверен в знанията си, човек, воден от своята мотивация за покоряване на професионални върхове. В този университет получих фокус и провокация за търсене на повече знания. Също така успях да срещна някои невероятни преподаватели, които ме насочваха непрестанно и ми позволяваха да си „открадна“ по нещо от всеки. По този начин извървях една от най-важните крачки по пътя си на професионално развитие.

ПРОФЕСИОНАЛНА РЕАЛИЗАЦИЯ
...И ЕДНА ИСТОРИЯ ЗА УСПЕХ

Тодор Кесаровски, бакалавър, 2010 г.

През юли 2010 завърших специалност „Урбанизъм“, ОКС „Бакалавър“ в УАСГ. Реших да се впусна в нова авантюра и да продължа образованието си извън България, като и до днес се подвизавам в ниската земя на Холандия. Изкарах две години в Амстердам (University of Amsterdam), където получих доста академично и теоретично обучение в сферата на градските науки, включващо градска социология, планиране, география и икономика. Междувременно през есента на 2011 година изживях може би най-интересния период в моята (все още) къса урбанистична пътека. В интервал от 6 месеца имах възможност да бъда част от Хонгконгския университет (Hong Kong University) където се насладих на съвсем различен начин на мислене и възприемане на градската среда.

Допълнително към обучението в HKU, осъществих и проучване относно местен квартал, който преминава през процес на градско обновяване с идеята да напиша дипломна работа под формата на Case Study, сравнявайки по един квартал в Хонг Конг и Амстердам. Този научен труд все още не е завършен, за съжаление, поради простата причина, че през последните вече 8 месеца съм още по-силно обвързан с Амстердамския университет като работник: първо изпълнявах длъжността на асистент по курса „Advanced GIS“, а в последствие бях въвлечен и в проучване относно Лима, Перу. Целта на това научно изследване бе да се идентифицират неравнопоставени територии в града на базата на различни индикатори. Резултатите от тази работа са ми най-голямата гордост понеже значителна част от проекта бе изнесена от мен, а отзвукът беше много положителен. В момента съм ангажиран Part-time с друго проучване относно подобна тема, но в Карибите (Тринидад & Тобаго и Суринам) отново като част от UvA.

Някъде към месец март се почувствах уплашен, че ще имам прекалено много свободно време и си подадох документите в ТУ Делфт за магистратура специалност „Урбанизъм“ с предимно практическа насоченост, както си го знам от УАСГ, за да имам опции пред мен за бъдещо развитие. В края на краищата бях приет и там ще прекарам следващите две години. И отново на принципа, че „зает“ е много хубава дума за един млад човек, за да не стоя без работа през свободното си време, започнах да помагам като редактор в академично списание ‚Atlantis‘, фокусирано върху градското планиране и дизайн.

След като живеем в епоха, в която е основополагащо да обменяш идеи, опит и емоции, винаги се радвам да си споделям урбанистичната пътека и се наслаждавам на историите на други мои колеги. Все пак всички ние много добре си спомняме къде сме направили първите си стъпки в сферата на урбанизма, от къде сме тръгнали и кой всъщност първи ни съдейства да продължим пътя си! И в този ред на мисли бих искал да честитя на УАСГ и всички урбанисти 10-годишния юбилей на специалността в България. Това е един страхотен повод да отдадем заслуженото на всеки, който е съдействал за развитието на тази наука в УАСГ - Честит Юбилей!!!

Източници на информация:

Университет по архитектура, строителство и геодезия (Официален сайт). УАСГ, 20.10.2012, http://www.uacg.bg/

ЕВРОПЕЙСКА СИСТЕМА ЗА ТРАНСФЕР НА КРЕДИТНИ ЕДИНИЦИ (ECTS), ИНФОРМАЦИОНЕН ПАКЕТ: Урбанизъм - бакалавър http://uacg.bg/filebank/ECTS/Arh/Arh2Anot.pdf и Магистърска програма по урбанизъм http://uacg.bg/filebank/ECTS/Arh/Arh3Anot.pdf

Лекционни материали на преподаватели в специалност "Урбанизъм"

Курсови и дипломни работи на студенти в специалност "Урбанизъм"

„Проекти на участници в конкурса „Бул. „Витоша" – Пешеходната зона на София, 2011"

Алманах – 2007. Университет по архитектура, строителство и геодезия, Джиев-95 ЕООД, 2008, С.

Ледрю, Реймон, Урбаносоциология, HURA, 2004, С.

Проф. Александров А., Теоретични основи на урбанизма, УАСГ, 2006, София

Деян Тодоров, Гл. ас. д-р арх. Милена Ташева-Петрова: Дипломните работи на урбанистите показват фактите и проблемите в града, Брой 33 от 03/09/2012, в. Строителство градът, (прегледан на 19.10.2012) http://stroitelstvo.info/show.php?storyid=1899730

Снимки и изображения:

Въздушна фотграфия на София, Орлов мост, (прегледан 20.10.2012) Предоставена от air.azholding.com съгласно лиценз Creative Commons Attribution-Share Alike 2.0 Generic.

С.Г., Не статична карта, а публична информационна система за територията, Брой 4 от 01/02/201, в. Строителство градът, (прегледан на 22.10.2012) http://stroitelstvo.info/show.php?storyid=850767

Личен архив - АСУБ и СУБ

Личен архив - студенти от бакалавърската и магистърската програми по урбанизъм

Личен архив - преподаватели в специалност "Урбанизъм"

kopcheto, Село Ерул Трънския балкан, (20.10.2012) http://www.erul.info/selo-Erul-Trunskiya-balkan

Арх. Дончев, Парадигми на Дончев, Урбиком (09.10.2012) http://urbicom.info/?p=18

mastikto, How to Improve Communication Skills, Business Solution (20.10.2012) http://www.conseilcoopipe.org/wp-content/uploads/2012/02/communication.jpg

Kelsey Whittier, Foreign Language for Elementary Schools, The rebellion (20.10.2012) http://whstherebellion.com/?p=20459

Admin, Fight poverty: move the GDP needle, Endevor Global (20.10.2012) http://www.endeavor.org/blog/fight-poverty-move-the-gdp-needle/

Tower of Babel, Imageshack (20.10.2012) http://imageshack.us/photo/my-images/269/babel1o.jpg/

Dr. Benz Kotzen, Sketch view for an urban piazza, Sustainable Landscape Arch., Landscape and Urban Design, 50 Mayfield Avenue, London N14 6D (22.10.2012) http://www.sustainablelandscapearch.co.uk/Landscape%20Design%20Page/A13_Gateway%20copy.gif

iisakeco, What is your Ecological Footprint, Glogster (22.10.2012) http://www.rainharvest.co.za/wp-content/uploads/2011/04/ecological-footprint.jpg

Emma Butcher, Modernism and Early Urban Planning, Emma's Planning Theory and Process Blog (20.10.2012) http://ebplanningblog.blogspot.ie/2011/09/modernism-and-early-urban-planning.html

Detailed political map of Europe, Vidiani maps of the world (20.10.2012) http://www.vidiani.com/?p=10708

integritylife, Важността на ИНТЕГРИТЕТА, Blog. bg (достъпен 23.10.2012)

Общ устройствен план Пловдив, GustoNews (20.10.2012) http://www.gustonews.bg/?page=article&instanceID=10904

Xavier de Souza Briggs on Failed Urban Policy and Proposals to 'Tear Down HUD', urban planning research (20.10.2012)

http://graphics8.nytimes.com/images/2008/07/25/opinion/25opart.large.jpg

UACEG, Faculty of Architecture, Landscape Treisure, Landscape analysis, VROM international project, Integrated planning

Alain Bertaud, Order witout design, 2003 (20.10.2012) http://alain-bertaud.com/

ВиК услуги - канализационни системи, Онлайн ВиК консултация (20.10.2012) http://www.otpushvam.com/?page=30

World Population Density, EARTH - a graphic look at the state of the wrld (20.10.2012) http://www.theglobaleducationproject.org/earth/human-conditions.php

Подготвихме това издание, за да отбележим десетата годишнина на специалност „Урбанизъм”. Вече едно десетилетие в тази програма се обучават българските урбанисти - хората, призвани да работят за общественото благо и просперитета на нашите населени места. С трудно минало, но отбелязало дипломирането на над 10 випуска урбанисти, с интересно и динамично настояще, по-скоро ни затрудни да се вместим в първоначално предвидения обем на книгата, отколкото да се чудим с какво съдържание да я запълним. Запазихме тази финална страница за благодарности и кратко послание към бъдещето...

Специално благодарим на Университета по архитектура, строителство и геодезия за отпуснатото финансиране, без което нямаше да държите напечатана тази книга във вашите ръце.

Благодарности на катедра „Градоустройство” и всички наши преподаватели за отделеното време, подкрепа и съдействие при съставянето на текстовете и набирането на снимковия материал.

Благодарим и на нашите приятели и колеги (настоящи и завършили), които ни изпратиха своите курсови разработки, проекти, снимки, коментари и интервюта, както и лично участваха в написването на текстовете в това издание.

Специални благодарности и към Съюза на урбанистите в България.

Вашият ентусиазъм и борбеност са нашето вдъхновение!

Искаме да оставим и послание към бъдещите урбанисти... да запазят и използват хубавото, което прочетат и видят на тези страници, като добавят и надградят от себе си в следващите книги с още повече съдържание, стойност и поводи за гордост.

от АСУБ